

MILJØMINISTERIET
EU-koordinationen

5. december 2006

Samlenotat til Folketingets Europaudvalg

Rådsmøde (miljø) den 18. december 2006

1.	Kommissionens meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet vedr. temastrategi for beskyttelse og bevaring af det marine økosystem med tilhørende forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger (havstrategidirektivet). KOM (2005) 0504 (Temastrategi) og KOM (2005) 0505 (Forslag til havstrategidirektiv) <i>Politisk enighed</i>	Side 2
2.	Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om typegodkendelse af motorkøretøjer med hensyn til emissioner, om adgang til reparationsinformationer om køretøjer og om ændring af direktiv 72/306/EØF og direktiv../../EF (Euro 5) KOM(2005)683 <i>Politisk enighed</i>	Side 19
3.	Udkast til Rådets konklusioner vedrørende opfølgning på 12. partskonference (COP 12) under FN's rammekonvention om klimaændringer (UNFCCC), den 6.-17. november 2006 i Nairobi og udgangspunkter for forberedelse af optioner for post-2012 forpligtelser KOM-dokument foreligger ikke <i>Rådskonklusioner</i>	Side 29
4.	Kommissionens meddelelse og rådets konklusioner om at stoppe tabet i biodiversitet i 2010 – og derefter KOM(2006)216 final KOM-dokument foreligger ikke for rådskonklusioner <i>Rådskonklusioner</i>	Side 32
5.	Kommissionens forslag til Rådets beslutning om midlertidigt forbud mod brug og salg i Østrig af genetisk modificeret majs (Zea mays L. linje MON810) i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/18/EF. Kom(2006)509 <i>Vedtagelse</i> og Kommissionens forslag til Rådets beslutning om midlertidigt forbud mod brug og salg i Østrig af genetisk modificeret majs (Zea mays L. linje T25) i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/18/EF. Kom(2006)510 <i>Vedtagelse</i>	Side 45

Punkt 1. Kommissionens meddelelse til Rådet og Europaparlamentet vedr. temastrategi for beskyttelse og bevaring af det marine økosystem samt Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger (havstrategidirektivet).

KOM (2005) 504 final (Temastrategi) og

KOM (2005) 505 final (Forslag til havstrategidirektiv)

Resumé

Kommissionen har udsendt ovenstående meddelelse om temastrategien for beskyttelse af havmiljøet, samt forslag til havstrategidirektiv inkl. en konsekvensvurdering af forslaget. Temastrategien bidrager til gennemførelsen af EU's 6. miljøhandlingsprogram. Kommissionen fastslår, at et kommende havstrategidirektiv skal supplere den indsats, der gøres i de forskellige havkonventioner (HELCOM, OSPAR m.m.). Direktivforslaget spiller sammen med vandrammedirektivet (2000/60) og Natura 2000-direktiverne (habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne) med hensyn til beskyttelse af natur og miljø i EU's vandområder.

Direktivets formål er opnå god miljøtilstand senest 2021. Direktivforslaget forpligter medlemslandene til at udforme en strategi for beskyttelse af deres havområder. Strategien indebærer, at medlemslandene skal opstille miljømål for deres havområder. I fornødent omfang opstilles de sammen med de tilgrænsende medlemslande, eller med tredjelande – som f.eks. Rusland. Miljømålene opstilles på basis af parametre for god miljøtilstand, som Kommissionen fastsætter ved en komité-procedure. Herefter skal medlemslandene opstille indsatsprogrammer og overvågningsprogrammer. De fleste begreber svarer til begreberne i vandrammedirektivet. Der er dog ikke som i vandrammedirektivet noget krav om, at landenes niveauer for miljøtilstand koordineres landene og Kommissionen imellem (den såkaldte interkalibreringsmekanisme).

For Danmark ventes direktivforslaget at kræve ændringer af havmiljøloven og miljømålsloven. På længere sigt kan det dog vise sig hensigtsmæssigt at gennemføre lovgivning om en samlet planlægning for havområdet.

Regeringen har udarbejdet en økonomisk konsekvensanalyse, som anslår mulige omkostninger for sektorerne offshore, skibsfart og fiskeri, som vurderes vil blive berørt af direktivforslaget. Afhængigt af hvor ambitiøse miljømålsætninger, der fastsættes, vil direktivet kunne medføre betydelige udgifter for offshore og i mindre grad for skibsfart.

1. Status

Kommissionen sendte den 24. oktober 2005 meddelelsen om en tematisk strategi for beskyttelse og bevaring af det marine miljø og forslaget til et havstrategidirektiv til Rådet og Europaparlamentet. Forslaget har hjemmel i TEF artikel 175, og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

Grundnotat om meddelelsen er 14. juni 2006 fremsendt til FMPU og FEU.

Direktivet var genstand for politisk drøftelse på rådsmødet (miljø) 23. oktober 2006.

Europa-Parlamentet har 15. november 2006 besluttet at fremsende 130 ændringsforslag.

Meddelelsen og direktivforslaget er sat på dagsordenen på rådsmødet (miljø) d. 18. december 2006 med henblik på politisk enighed.

Rådet (miljø) har 4. marts 2003 i forbindelse med temastrategien fra Kommissionen: "Frem mod en strategi til at beskytte og bevare havmiljøet" (COM (2002) 539 final) vedtaget rådskonklusioner, der støtter Kommissionens arbejde med udviklingen af temastrategien.

2. Formål og indhold

Temastrategien

Temastrategien er Kommissionens opfølgning på EU's 6. miljøhandlingsprogram. Den indeholder Kommissionens forslag til temastrategi for etablering af en ramme for Fællesskabets indsats for det marine økosystem.

Temastrategien skal indgå som den miljømæssige dimension i den maritime indsats, som Kommissionen (under ledelse af DG FISH) har under udvikling. Kommissionen har 7. juni 2006 fremlagt en grønbog om maritim politik, der dog ikke indeholder politikforslag. Kommissionen har inviteret til kommentarer indtil 30. juni 2007, hvorefter en egentlig politik kan fremlægges.

Kommissionen konstaterer i den foreliggende meddelelse, at den hidtidige indsats til løsning af problemerne har været udviklet sektor for sektor, samt at der på EU-niveau ikke eksisterer nogen sammenfattende, integreret indsats for beskyttelsen af havmiljøet.

EU har imidlertid i udstrakt grad etableret programmer og lovgivning, som direkte eller indirekte har indflydelse på kvaliteten af havmiljøet. Hovedparten af den EU-lovgivning, der kan bidrage til beskyttelsen af det marine økosystem, er dog ikke i sig selv målrettet til dette formål.

Gennem havkonventionerne er der gjort en stor og målrettet indsats for beskyttelse af havmiljøet, men der har i nogle lande været problemer med håndhævelsen af de aftalte foranstaltninger, selvom de i nogle tilfælde er juridisk bindende. Der peges ikke på konkrete lande.

Endelig påviser Kommissionen, at den nødvendige information for at udvikle en endelig og helhedsorienteret indsats for beskyttelse af havmiljøet endnu ikke er til stede.

For at kunne bygge på de fremskridt, der er gjort gennem eksisterende institutioner, politikker og konventioner, er der efter Kommissionens mening behov for at formulere en klar overordnet vision for det marine miljø. En klar EU-politik vil komplementere og støtte det eksisterende netværk af institutionelle arrangementer (dvs. bl.a. havkonventionerne, FN's søfartsorganisation) ved at skabe en lovgivningsmæssig ramme, der kan håndhæves, og hvori medlemmerne kan agere med støtte fra EU institutionerne.

Kommissionen fastslår, at strategiens målsætninger bør være ”at beskytte, genoprette og forvalte Europas havområder.”.

Desuden anføres, at det er væsentligt ”at sikre at menneskelige aktiviteter udføres på en bæredygtig måde således at nuværende og fremtidige generationer kan nyde biologisk mangfoldige og dynamiske havområder, som er sikre, rene, sunde og produktive.”

Et nyt policy-instrument må således sikre et højt beskyttelsesniveau gennem en økosystembaseret¹ tilgang til forvaltningen af havmiljøet, hvor de menneskelige påvirkninger af det marine økosystem forvaltes samlet ud fra hensynet til en bæredygtig udvikling. Kommissionen understreger desuden behovet for samarbejde mellem alle relevante interessenter og et øget samarbejde med de regionale havkonventioner.

For at sikre strategiens overordnede mål finder Kommissionen, at en juridisk bindende forpligtelse er nødvendig. Med hensyn til valget af virkemidler for at opnå disse mål er Kommissionen af den opfattelse, at en smidig tilgang er nødvendig i lyset af nærhedsprincippet. Kommissionen har derfor fremlagt et forslag til havstrategidirektiv, der er ambitiøst i sin målsætning, men uden at foreskrive detaljerede krav til redskaberne for at nå disse mål.

Forslaget til Havstrategidirektiv

Forholdet til andre EU-reguleringer og politikker.

Kommissionen peger på, at det nye havstrategidirektiv skal spille sammen med vandrammedirektivet og Natura-2000-direktiverne (habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne) og disses implementeringsprocesser, idet havstrategidirektivet indholdsmæssigt korresponderer med disse. Havstrategidirektivet anvender en seksårig kadence i sine planlægningsmæssige processer. For at bringe disse i takt med vandrammedirektivets frister, er der således i direktivet stillet forslag om, at der skal være opnået en god miljøtilstand i 2021.

Direktivet spiller desuden sammen med en række andre direktiver, f.eks. spildevandsdirektivet og nitratdirektivet. Hertil kommer, at direktivet støtter og bygger på indsatsen i anbefalingen om integreret kystzoneforvaltning (ICZM) og fysisk planlægning samt arbejdet med at imødegå klimaændringerne, herunder vindmølleprogrammer mv. Der forventes endvidere synergi med de øvrige temastrategier under 6. miljøhandlingsprogram.

Forholdet til ikke EU-aktører.

Temastrategien fremhæver samarbejdet med tredjelande dels indenfor de regionale havkonventioner dels med andre tredjelande. Havstrategidirektivet vil medvirke til et forbedret og mere målrettet

¹ Etablering af en økosystem-baseret tilgang i forvaltningen - "ecosystem approach" anbefales i biodiversitetskonventionen og i deklARATIONEN fra den 5. Nordsøkonference og kan beskrives som følger: En helhedsorienteret forvaltning af menneskelige aktiviteter som bygger på den bedste tilgængelige viden om økosystemet og dets dynamik, for derigennem at identificere og sætte ind over for de påvirkninger der er kritiske for økosystemet med henblik på at opnå en bæredygtig udnyttelse af økosystemets ydelser og dets levende ressourcer, samt sikrer opretholdelse af økosystemets funktioner. Det kan bl.a. ske gennem en integreret planlægning af aktiviteterne på havet, således som det kendes fra den fysiske planlægning på land. Kommissionens udspil til maritim politik (grønbogen) lægges der op til en sådan planlægning.

samarbejde med tredjelande, såsom Rusland, så der bliver en bedre sammenhæng imellem miljømål og de konkrete indsatser.

Overordnet kvalitetsmålsætning - god miljøtilstand

Direktivets formål (art. 1) er at etablere en ramme for udviklingen af marine strategier, der har til formål at opnå "god miljøtilstand" [good environmental status] i det marine miljø senest i 2021, og at sikre fortsat beskyttelse af det marine økosystem.

Direktivets geografiske område.

Direktivforslaget omfatter alle de marine områder fra basislinien² og udefter, som er under medlemslandenes overhøjhed eller jurisdiktion, herunder havbunden og undergrunden. De marine områder opdeles i marine regioner, hvor de danske farvande hører under hhv. Østersøen og det nordøstlige Atlanterhav. De marine regioner kan yderligere underdeles i forbindelse med implementeringen af direktivet.

Havstrategidirektivet er hovedsagligt relevant udenfor vandrammedirektivets område, der er 1 sømil fra basislinien mht. den økologiske tilstand og 12 sømil fra basislinien mht. den kemiske tilstand. Natura 2000 direktiverne gælder for hele det marine område.

Strategier for marine regioner.

Den centrale bestemmelse (art. 4) er, at medlemslandene skal udvikle en marin strategi for deres marine områder efter en nærmere fastlagt plan. Denne plan omfatter følgende elementer:

- (1) Beskrivelse af status for tilstanden i det marine økosystem samt kortlægning af menneskeskabte påvirkninger (senest efter 4 år),
- (2) Fastlæggelse af kriterier for god miljøtilstand (senest efter 4 år),
- (3) Fastlæggelse af miljømål (senest efter 5 år),
- (4) Etablering af et overvågningsprogram (senest efter 6 år),
- (5) Udvikling af indsatsprogram til at opnå målene (senest i 2016) og
- (6) Det samlede program vil være operativt (senest i 2018).

Medlemslandene skal samarbejde om fælles farvande og skal så vidt muligt udnytte eksisterende institutionelle strukturer, eksisterende programmer og aktiviteter i tilknytning til internationale aftaler, som gælder i de marine regioner.

Direktivets kapitel II specificerer de nærmere krav til de enkelte elementer i de marine strategier.

Som grundlag for strategien skal medlemslandene senest efter 4 år udarbejde en indledende vurdering af deres havområder. Denne vurdering skal bl.a. indeholde en analyse af vandområdernes

² Som hovedregel er basislinien identisk med lavvandslinien langs kysten som angivet på officielt anerkendte søkort i stor målestok. I overensstemmelse med Havretskonventionen benyttes i Danmark såkaldte rette basislinier. Formålet med rette basislinier er at muliggøre inddragelse af sådanne vandområder, som på grund af den nære forbindelse til landterritoriet har karakter af indre farvande.

væsentlige karakteristika og nuværende miljøtilstand samt en analyse af de fremherskende belastninger og påvirkninger, herunder fra de menneskeskabte aktiviteter. I analysen skal desuden indgå en økonomisk og social analyse af havområdernes udnyttelse samt omkostningerne ved en forringelse af havmiljøet.

Under henvisning til denne indledende vurdering, skal medlemslandene derefter og ligeledes indenfor 4 år for hver havregion beskrive kendetegnene for en god miljøtilstand. Grundlaget for disse kendetegn skal være en række generiske, kvalitative deskriptorer og kriterier og standarder, som skal fastlægges af Kommissionen efter en komitéprocedure, hvori inddrages en række aspekter, der er anført i et bilag til direktivet (naturtyper, biologiske komponenter, fysiske egenskaber og hydromorfologi).

På grundlag af den indledende vurdering af havområderne skal medlemslandene senest efter 5 år for hver havregion opstille et omfattende sæt miljømål og tilhørende indikatorer. Det er medlemslandene selv, der opstiller miljømålene, men det fremgår, at medlemslandene herved skal tage hensyn til eksisterende miljømålsætninger, som er fastsat nationalt, i EU eller internationalt for de respektive farvande. Det bemærkes desuden, at direktivets overordnede målsætning er at opnå en god miljøtilstand i havmiljøet senest i år 2021. Det må på den baggrund antages, at de specifikke miljømål, der opstilles som et led i strategien, som et minimum vil skulle opfylde dette overordnede mål. Det er ikke med direktivforslaget helt klart, hvorledes opstillingen af konkrete miljømål hænger sammen med den ovenfor beskrevne komitéprocedure for fastlæggelse af kriterier for god miljøtilstand.

Som det fremgår, er der således lagt en række bindinger på medlemslandenes valgfrihed mht. opstillingen af miljømål, men der er ikke som i vandrammedirektivet noget krav om, at landenes niveauer for miljøtilstand koordineres landene og Kommissionen imellem (den såkaldte interkalibreringsmekanisme).

Hvis et medlemsland i et bestemt område ikke kan opfylde målsætningen på grund af påvirkninger fra fx andre lande, naturlige årsager, force majeure eller for så vidt angår vandområdet fysiske egenskaber foranstaltninger af hensyn til væsentlige samfundsinteresser, kan medlemslandet angive dette i sit indsatsprogram. Kommissionen skal underrettes, og medlemslandet skal bevise, at fravigelsen er berettiget og skyldes en af de nævnte årsager. Medlemslandene er dog fortsat forpligtet til at stræbe efter at opnå god miljøtilstand, ligesom ændringer af det marine miljø ikke permanent må udelukke, at god miljøtilstand kan opnås på et tidspunkt.

Medlemslandene skal endelig senest efter 6 år fastlægge overvågningsprogrammer for den løbende vurdering af miljøtilstanden. Omfanget af specifikationer og standardmetoder for overvågningsprogrammerne fastlægges af Kommissionen efter en komitéprocedure.

Kommissionen skal have underretning om hvert af de nævnte elementer i de marine strategier, og vurderer på den baggrund, om de meddelte elementer udgør en ramme, der opfylder kravene i direktivet. Der er således tale om en form for godkendelse. Særligt for overvågningsprogrammerne

fremgår det, at Kommissionen har mulighed for helt eller delvist at afvise dem under henvisning til, at de ikke opfylder direktivets krav.

Kapitel III specificerer de nærmere krav til indsatsprogrammer, der skal sikre, at der opnås god miljøtilstand i alle de europæiske havområder.

Det fremgår bl.a., at indsatsen skal tilrettelægges under hensyn til bæredygtig udvikling og navnlig til de socioøkonomiske virkninger af de påtænkte foranstaltninger. Det skal endvidere sikres, at indsatsen er omkostningseffektiv, og der skal gennemføres cost-benefit analyser ved inddragelse af nye virkemidler. Der er endvidere bestemmelser, som tillader medlemsstaterne at fravige målsætningerne, hvis dette skyldes parter uden for EU, naturlige grunde, force majeure eller tungtvejende offentlige interesser. Det påhviler medlemslandene at dokumentere, at fravigelsen er berettiget. En fravigelse af hensyn til almenhedens interesser må ikke vedvarende udelukke eller hindre, at der opnås en god miljøtilstand i den pågældende havregion. Kommissionen skal informeres om indsatsprogrammerne og har mulighed for helt eller delvist at afvise dem under henvisning til, at de ikke opfylder direktivets krav. Et indsatsprogram skal være udviklet senest i år 2016 og operativt senest i år 2018.

Rapportering og offentlighedens inddragelse.

Medlemslandene skal holde de marine strategier opdateret og revidere dem hvert 6. år. Offentligheden skal inddrages ved, at myndighederne sender resuméer af de forskellige dele af de marine strategier i offentlig høring. Kommissionen udarbejder løbende en række rapporter om planerne og reviderer direktivet efter 15 år.

Tekniske tilpasninger og komiteprocedure.

Løbende tilpasninger til den tekniske udvikling og andre opgaver, f.eks. fastlæggelsen af kriterierne for god miljøtilstand samt krav til overvågningsprogrammerne, foregår i den komité, som er nedsat til at forvalte vandrammedirektivet.

3. Europa Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har den 15. november 2006 fremsendt 130 ændringsforslag, der som hovedregel skærper direktivet.

Forslagene har endnu ikke været drøftet i rådets miljøarbejdsgruppe. De væsentligste ændringsforslag er følgende:

- Der er indsat en definition af ”god miljøtilstand”;
- Fristen for opnåelse af god miljøtilstand rykkes fra 2021 frem til 2017;
- Stærkere vægt på regionalt samarbejde;
- Forslag om at gøre Østersøen til et pilotprojekt;
- Bedre VVM i relation til større projekter (som gasledningen i Østersøen);

- Et krav om at strategierne og indsatsprogrammerne skal indeholde arealmæssige beskyttelsesforanstaltninger, herunder marine beskyttelsesområder (MPA'er), som er lukket for alle typer af udnyttelse.

4. Nærhedsprincippet.

Kommissionen peger i sin vurdering af nærhedsprincippet på, at målet med direktivforslaget ikke kan opnås på tilfredsstillende vis af medlemsstaterne. Baggrunden for Kommissionens vurdering er, at havmiljøet ikke er sammenfaldende med de eksisterende geopolitiske grænser, men går på tværs af landegrænser, og derfor forudsætter samarbejde og fælles principper. Desuden vil medlemsstater, der grænser op til samme havregion, nemt kunne nå frem til forskellige konklusioner angående tilgange, diagnoser og indsatsprogrammer, der skal iværksættes, uanset at de er rettet mod fælles, marine økosystemer. Kommissionen vurderer derfor, at en indsats på EU-plan vil udgøre et mere effektivt redskab til at nå målene med forslaget.

Da formålet med forslaget vedrører indsats overfor grænseoverskridende forurening, finder regeringen, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

5. Konsekvenser for Danmark.

En række vigtige forudsætninger for bedømmelsen af omfang og rækkevidde af den indsats, der vil blive krævet for at opfylde direktivet, er ikke til stede. Det helt centrale er en fastsættelse af hvilke miljømæssige målsætninger, der skal opfyldes med direktivet og dermed rækkevidden af de enkelte medlemslandes forpligtigelser. Kommissionens kompetencer (f.eks. grundlaget for at forkaste indsatsprogrammer) – samt forholdet til andre EU-lande og tredjelande er desuden ikke klart beskrevet. Da tredjelande, herunder Rusland, også påvirker Østersøens miljøtilstand, vil dette kunne have stor betydning for vurderingen af Danmarks indsats for at sikre de fastsatte miljømål.

Konsekvenserne af havstrategidirektivet bør isoleres fra konsekvenserne af vandrammedirektivet samt habitat- og fugledirektiverne, som alle medvirker til at beskytte havmiljøet.

Vandrammedirektivet vedrører bl.a. kystvandene, og forpligter medlemslandene til her at opnå god økologisk/kemisk tilstand. Indsatsen efter vandrammedirektivet ventes derfor at sikre, at udledningerne fra de landbaserede kilder, f.eks. fra landbrug, byer og industri, heller ikke vil påvirke de fjernereliggende havområder, som havstrategidirektivet regulerer. Habitat- og fugledirektivet sigter imod beskyttelse af visse arter samt en række naturtyper i specifikt udpegede områder. Indsatsen for at beskytte fugle samt marine arter og naturtyper forventes hovedsagligt at være dækket af disse direktiver, idet det dog bemærkes, at beskyttelsen af havnaturen ifølge forslaget til havstrategidirektivet i princippet dækker hele havområdet og dermed ikke kun de naturtyper og arter, herunder de udpegede områder, som falder ind under habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet.

Det er herefter bedømmelsen, at havstrategidirektivet først og fremmest vil have betydning for kilder som skibsfart, fiskeri, offshore olieindvinding og -vindmøller, samt i mindre grad turisme, råstofindvinding, kabel- og rørlægning samt klappning.

Gældende dansk ret og forslagets lovgivningsmæssige konsekvenser.

Der findes ikke i gældende dansk ret regler om fastlæggelse af en marin strategi.

Havmiljøet er først og fremmest reguleret via havmiljøloven, der fastsætter regler for skibe, platforme og flys udledning (udtømmning) af stoffer til havet. Loven er hovedsagelig en dansk implementering af MARPOL-konventionen.

Desuden er der udpeget en række internationale naturbeskyttelsesområder, jf. bekendtgørelsen om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder (bkg. 477/2003), som omfatter Natura 2000-områder og Ramsarområder. En del af de internationale naturbeskyttelsesområder ligger på havet. Det bemærkes, at udpegningerne forventes at skulle suppleres frem mod 2008.

Miljøbeskyttelsesloven omfatter også havet. Lovens kapitel 4 vedrører beskyttelse af overfladevand, herunder havet.

Miljømålsloven dækker også havet og er den overordnede ramme for den danske implementering af vandrammedirektivet samt habitatdirektivets bestemmelser om forvaltning af Natura 2000-områder. Proceduren i miljømålsloven svarer i høj grad til den foreslåede procedure i havstrategi-direktivet.

Havstrategidirektivet forventes at kræve ændringer af den eksisterende lovgivning, således at de samlede rammer for udarbejdelse af en marin strategi fastlægges. Det kan desuden blive nødvendigt at tilvejebringe yderligere regulering til virkeliggørelse af de fastlagte miljømål. Havstrategidirektivet vil således medføre ændring af havmiljøloven og miljømålsloven, herunder miljømålslovens formål således at dette dækker bredere end forvaltningen af Natura 2000 områderne.

Det bør imidlertid vurderes, om det på længere sigt vil være hensigtsmæssigt at gennemføre lovgivning om en samlet planlægning for havarealet, som ramme for sikringen af de involverede lovlige interesser, og med henblik på at kunne leve op til målsætningen om en økosystembaseret forvaltning af havet, jf. i øvrigt fodnote 1.

Forslagets økonomiske og erhvervsadministrative konsekvenser

Kommissionens Impact Assessment

Kommissionen har gennemført en relativt omfattende analyse af omkostningerne ved gennemførelsen af direktivforslaget. En del af analysen behandler de administrative omkostninger for medlemslandene. Således skønnes omkostningerne samlet for medlemslandene i en initialfase på 2 år ifølge direktivforslaget at være € 90 mio. i alt (udvikling af den regionale strategi, kortlægning, vurdering, planlægning), og herefter i driftsfasen (især overvågningsprogrammet) € 70 mio. pr. år. Dette svarer til hhv. 670 mio. kr. i alt for de to første år og 520 mio. kr. pr. år. De samfundsmæssige omkostninger ved gennemførelsen af foranstaltninger til at opfylde de miljømål, der bliver fastsat efter havstrategidirektivet, er ikke opgjort af Kommissionen, da direktivet hverken fastlægger miljømål eller foranstaltninger.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Regeringen besluttede i februar 2006 at igangsætte en analyse af de samfundsmæssige omkostninger ved direktivet. Analysen blev færdiggjort primo september 2006, og den tværministerielle arbejdsgruppe, med formandskab i Miljøministeriet, kunne konstatere, at det ikke er muligt at gennemføre en samfundsøkonomisk analyse af direktivforslaget, som det foreligger uden operationaliserbare målsætninger. I analysen er dog angivet indikationer på mulige omkostninger og gevinster ved direktivet. I analysen forudsættes det, at den landbaserede forurening bliver nedbragt via tiltag efter vandrammedirektivet.

Af analysen fremgår det, at direktivforslaget kan afføde betydelige samfundsøkonomiske omkostninger i relation til en eventuel regulering af sektorerne skibsfart og offshore industri. Havvindmølleindustrien forventes ikke at blive påvirket af direktivforslaget. På fiskeriområdet vurderes ikke at være behov for yderligere initiativer i forhold til opfyldelse af de i analysen opstillede målsætningsscenarier, da miljøproblemstillingen er integreret i Den Fælles Fiskeripolitik og nationalt med vedtagelsen af Ny Regulering i 2005.

De samfundsøkonomiske konsekvenser af en eventuel regulering af skibsfart og offshore sektoren afhænger af hvilke miljømæssige målsætninger, der konkret opstilles.

For skibsfarten vedkommende forventes en eventuel yderligere indsats vedrørende udledning af fremmede arter i ballastvand at kunne opfyldes ved en implementering af IMO's ballastvandskonvention. Det bemærkes, at dette ventes at ville koste erhvervet mellem 30 mio. kr. og 100 mio. kr. om året afhængig af den teknologiske udvikling.

For offshore sektoren skønnes en eventuel yderligere indsats for at reducere den samlede mængde olie i produktionsvandet at kunne beløbe sig til ca. 600 mio. kr. årligt. Vælges en meget ambitiøs målsætning, som forudsætter en fuldstændig eliminering af alle udledninger af olie fra offshore installationer samt udfasning af de såkaldt gule kemikalier, vil meromkostningerne kunne beløbe sig til i alt ca. 1,3 mia. kr. årligt (skønnene er dog behæftet med betydelig usikkerhed). Offshore sektoren vil således kunne blive pålagt betydelige omkostninger ved en meget ambitiøs miljømålsfastlæggelse i en fremtidig, konkret udmøntning af direktivforslaget.

Samlet er det vurderingen, at det ikke er muligt at foretage en egentlig vurdering af de økonomiske konsekvenser for Danmark af forslaget til havstrategidirektiv, så længe de miljømæssige målsætninger, der skal opfyldes med direktivet, ikke er besluttet.

Det har ikke med analysen været muligt, at opgøre de økonomiske gevinster ved en forbedret havmiljøkvalitet. Kommissionen har skitseret for hvilke områder, der kan forventes at opnå økonomiske gevinster i forbindelse med gennemførelse af direktivet:

- forbedrede muligheder for øko-turisme
- et mere produktivt fiskeri samt
- reducerede sundhedsudgifter (renere badevand og mindre forurening af fiske-produkter)

Kommissionen har ikke givet en kvantitativ vurdering af de beskrevne gevinster.

Erhvervsadministrative konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have væsentlige erhvervsadministrative konsekvenser.

Statsfinansielle konsekvenser

Udover den ovenfor nævnte analyse, har Miljøministeriet søgt at skønne over ekstraudgifter for staten til udarbejdelse af den indledende status for tilstanden i de marine områder og til etablering af overvågningsprogram m.m.

Der er tale om et skøn behæftet med betydelige usikkerheder, bl.a. fordi kravene i direktivet til fastlæggelse af god miljøtilstand, og derved også detaljeringskravet for såvel tilstandsopgørelsen som overvågningsprogrammet, ikke er bestemt endnu.

Nedenstående tabel angiver det estimerede antal årsværk og forventede udgifter til etablering af strategiens forskellige elementer, herunder opstilling af miljømål og udarbejdelse af indsatsprogrammer. Ressourcebehovet vil være fordelt over en 10-årig periode, men det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at vurdere det eksakte behov for hvert enkelt år. De skønnede årsværk vil skulle anvendes til administrative opgaver, udredninger, undersøgelser mv. Omkostningerne kan skematisk opgøres som følger:

Arbejdsopgaver	Estimeret antal årsværk og forventede konsulentudgifter i 10 års perioden
1) Tilstandsanalyse af det marine økosystem samt kortlægning af menneskeskabte påvirkninger (senest 4 år efter vedtagelse)	4 årsværk + ca. 1 mio. til konsulenter m.m.
2) Fastlæggelse af kriterier for god miljøtilstand (senest 4 år efter vedtagelse)	4 – 6 årsværk + ca. 2 mio. til konsulenter m.m.
3) Fastlæggelse af miljømål (senest 5 år efter vedtagelse)	4 årsværk + ca. 2 mio. til konsulenter m.m.
4) Udvikling af overvågningsprogram (senest 6 år efter vedtagelse) – administration. Udgifter til selve overvågningen er ikke medtaget	4 - 6 årsværk
5) Indsatsprogram til at opnå målene (senest i 2016)	4 årsværk
Strategiens samlede iværksættelsesomkostninger	20- 24 årsværk + ca. 5 mio. kr. til konsulentudgifter

Samlet set vurderes det således, at de administrative omkostninger til gennemførelse af tilstandsanalyser, fastlæggelse af kriterier og miljømål samt til etablering af indsats og overvågningsprogrammer – over en 10 års periode – vil udgøre i alt ca. 20-24 årsværk og ca. 5 mio. kr. Efterfølgende vurderes det, at der er behov for 2-3 årsværk p.a. til at gennemføre de udarbejdede indsatsprogrammer samt opdatere de marine strategier.

Udover de ovenfor skitserede udgifter, vil der være udgifter til driften af overvågningsprogrammet. Det er vanskeligt at skønne over udgiften til dette, da mange parametre endnu ikke er fastsat. Det gælder f.eks. prøvetagningsfrekvenser m.m.

Generelt er det eksisterende danske marine overvågningsprogram dækkende for de krav, der i dag stilles af havkonventionerne HELCOM og OSPAR, dog er den centrale Nordsø ikke dækket. Kravene i de to havkonventioner er meget forskellige. HELCOM har udarbejdet et detaljeret og forpligtende overvågningsprogram for hele Østersøen, mens OSPAR kun har en forpligtende overvågning for enkelte parametre. Derudover baserer OSPAR sig på fælles retningslinier for de enkelte landes overvågningsprogrammer.

Overvågningen af habitatområder er desuden allerede i dag en forpligtigelse for EU's medlemslande i henhold til habitatdirektivet. Overvågning fsva. fiskeri foretages allerede for hele det danske havområde indenfor de eksisterende rammer (ICES, EU Kommissionen samt nationale programmer). Der skal således ikke igangsættes ekstra tiltag på disse områder.

Det forventes, at det nationale overvågningsprogram (NOVANA) og havkonventionernes overvågningsprogrammer i vidt omfang kan anvendes i forbindelse med havstrategidirektivet, ligesom erfaringerne fra vandrammedirektivet kan anvendes. Det må imidlertid forventes, at der skal ske en udvidelse af ovennævnte overvågningsprogrammer, men omfanget heraf kan ikke vurderes før overvågningsparametrene er fastlagt.

Det bemærkes, at et kommende overvågningsprogram i de åbne marine områder bør omfatte både dataindsamling og modellering. I dag er der flere fysiske modeller tilgængelige, som kan anvendes i de åbne danske havområder, mens der ikke er økologiske modeller der er gode nok til at kunne indgå i et nationalt overvågningsprogram for de marine områder. Omkostningerne til udvikling, kalibrering og validering af simple økologiske modeller skønnes at kunne være betydelige. Når disse modeller er operationelle, vil der dog kunne opnås en besparelse på dataindsamlingen. Omfanget af denne besparelse kan ikke kvantificeres på nuværende tidspunkt, da bl.a. prøvetagningsfrekvenser ikke er afklaret.

Med henvisning til ovenstående er det for nærværende ikke muligt mere præcist at skønne over omkostningerne ved et overvågningsprogram for de åbne marine områder.

Såfremt der fastsættes miljømål, som nødvendiggør en implementering af ballastvandskonventionen bemærkes, at denne ventes at kunne medføre øgede statsudgifter på ca. 1 mio. pr. år.

Udgifter, som de ovenfor skitserede, vil kunne holdes indenfor Miljøministeriets egne rammer.

Af den gennemførte samfundsøkonomiske analyse fremgår det endvidere, at såfremt direktivforslaget medfører miljømål, der måtte resultere i en reduceret produktion af olie og gas pga. ikke planlagte driftsstop i 5 % af tiden for at undgå udledning af for store mængder olie med produktionsvand, vil dette kunne have statsfinansielle konsekvenser i form af en skønnet reduktion i statens indtægter fra produktion af olie og gas. Dette vil med 2005-priser for olien kunne reducere statens indtægter med ca. 1,2 milliard kr. om året i 2006 og de følgende par år. Tabet skønnes at ville falde til ca. 700 mill.kr. årligt fra 2010 i takt med det forventede fald i olieprisen ifølge Energistyrelsens prisprognose fra juli 2006. Indtægterne antages dog at tilfalde staten på et senere

tidspunkt (i 2021), hvor produktionstabt hentes ind igen. Tages der hensyn til det gradvise fald i statens tabte indtægter, og at tabet vil kunne hentes ind igen på et senere tidspunkt, vil statens tabte indtægter kunne opgøres til en nutidsværdi på ca. 3,2 milliarder kr., svarende til et årligt tab for staten set over en 30-årig periode på ca. 230 mill.kr. Det bemærkes, at et sådant skøn er behæftet med meget stor usikkerhed.

Beskyttelsesniveau

Havstrategidirektivet bygger i høj grad på eksisterende fællesskabslovgivning og allerede indgåede internationale målsætninger og aftaler, men vil som nævnt medføre ændringer af dansk lovgivning.

Implementering af havstrategidirektivet vil påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark positivt.

6. Høring.

Forslaget har været udsendt i høring den 27. februar 2006 til 37 interessenter. Der er modtaget egentlige kommentarer fra 6 høringsparter. Kommentarerne kan opdeles som følger:

Greenpeace og WWF, der også indsender svar på vegne af Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Pattedyrforening hilser strategien velkommen. Foreningerne finder dog ikke, at strategien er forpligtende nok, bl.a. fordi miljømålene ikke er definerede. Desuden er foreningerne kritisk overfor, at indgreb overfor f.eks. fiskeriet skal ske via den fælles fiskeripolitik, og ikke gennem indeværende direktiv.

Greenpeace har desuden fremsendt supplerende bemærkninger, hvori organisationen foreslår et antal konkrete ændringer af direktivforslaget. Greenpeace foreslår således for det første, at brugen af beskyttelse af et område skal fungere som et værktøj til at beskytte den måde økosystemet fungerer på. Dette skal bl.a. sikres ved at 40 % af havområderne underlægges fuld beskyttelse i form af forbud imod alle skadelige menneskelige aktiviteter. Greenpeace angiver dernæst, at der bør fastsættes mål for hvorledes man vil forbedre de europæiske havs tilstand ved at definitionen på ”god miljøtilstand” indbefattes i direktivet. Endelig har Greenpeace fremsat et konkret forslag til hvordan medlemslandene gennem principper om ”good governance” udenfor Europas grænser, dvs. udenfor medlemslandenes jurisdiktion, imødegår aktiviteterets miljømæssige konsekvenser. Greenpeace har desuden fremsendt en rapport med titlen ”Charting the course towards healthy seas”, som indeholder et alternativ til Kommissionens direktivforslag.

Danske Regioner (Amtsrådsforeningen) anfører tilsvarende synspunkter, men kritiserer desuden, at der ikke som ved vandrammedirektivet foretages interkalibrering medlemslandene imellem.

Kommunernes Landsforening hæfter sig ved, at kommunerne formentlig først involveres, når vandrammedirektivets indsatsprogrammer er implementeret, hvorfor næringsssaltsituationen formentlig er forbedret væsentligt.

Københavns Kommune finder det positivt, at der lægges op til en indsats i det åbne hav. Kommunen mener imidlertid at tidsfristen er for lang, og at overvågningsprogrammer ikke er konkrete og forpligtigende nok.

Rederiforeningen lægger vægt på, at indgreb overfor skibsfart sker internationalt gennem FN's søfartsorganisation IMO.

NSOC-D (Offshore operatøerne i Danmark) har på nuværende tidspunkt ingen kommentarer, men forudsætter, at retningslinier og målsætninger for offshore industrien fortsat vil være et OSPAR-anliggende.

Rammenotatet har været drøftet i specialudvalget på møde den 27. september 2006.

Greenpeace fremhævede på mødet som bemærkning til direktivforslagets artikel 4 og 9, at medlemsstaterne efter foreningens opfattelse bør forpligtes til at udarbejde en enkelt havstrategi pr. hav og ikke f.eks. 4 havstrategier, (dvs. en strategi pr. land). Greenpeace fremførte endvidere, at det på EU-niveau – via politisk beslutning i Råd og Parlament - bør defineres hvad der forstås ved god miljøtilstand. Et annekse med kriterier for hvad der skal overholdes, bør udarbejdes. Greenpeace støtter således regeringens foreløbige holdning, idet foreningen ønsker tilføjet, at målsætningerne for god miljøtilstand bør baseres på ”forsigtighedsprincippet, forebyggende tilgang, forureneren betaler princippet og en økosystembaseret tilgang til forvaltningen af vore havområder”. Greenpeace kan derimod ikke støtte, at det overlades til medlemslandene selv at fastsætte mål. Greenpeace kan endvidere støtte, at Kommissionen ikke overlades en godkendende funktion, idet det forudsættes, at direktivets begreber defineres så klart, at lande, som ikke opfylder direktivets krav, kan indbringes for EF-domstolen. Endelig henviser Greenpeace til de tidligere fremsatte bemærkninger, idet foreningen opfordrer regeringen til at arbejde for / støtte foreningens alternative direktivforslag samt rapport.

Danske Maritime fremhævede på mødet de regionale og internationale konventioners rolle, idet EU efter Danske Maritimes opfattelse ikke har mulighed for ved enegang at løse problemer med havmiljøet. Særligt udtrykte Danske Maritime håb om at fremtidige forhandlinger foregår gennem IMO, samt stærk bekymring over hvilken forskydning af forhandlingskompetence regulering på EU-området kan medføre. En eventuel kompetenceforskydning bør afvente, at der endeligt opstilles mål, og havstrategien bør i det hele afvente det samlede udfald af EU's maritime politik.

Rederiforeningen tilsluttede sig i det hele Danske Maritimes indlæg, herunder særligt spørgsmålet om forskydning af kompetence, og fremhævede, at det rette instrument på EU-niveau burde være en meddelelse fra Kommissionen i stedet for et direktivforslag.

Rammenotatet har desuden været forelagt specialudvalget på møde den 28. november 2006

Greenpeace fremførte på mødet støtte til, at økosystemtankegangen er udgør en integreret del af direktivet. Desuden ønskede foreningen, at der i direktivet indføres en præcis definition af ”god miljøtilstand”, evt. i form af et bilag til direktivet, hvori meget præcise kriterier anføres. Endelig anførte foreningen støtte til, at direktivet forpligter medlemslande til at udpege områder, som skal være ”fuldt ud beskyttede” eller lignende, dvs. områder, hvor som helt lukkes for menneskelig aktivitet.

WWF ønskede, at Rådet allerede på nuværende tidspunkt tager stilling til visse af Europa-Parlamentets forslag. Foreningen beklagede desuden, at der ikke med direktivforslaget tages mere eksplicit hånd om problemer med fiskeri. Foreningen støttede endelig synspunktet fra Greenpeace om at der bør indføres en mere præcis definition af ”god miljøtilstand” og anførte i den sammenhæng, at Kommissionens godkendelsesbeføjelse bør opretholdes eller at der på anden vis bør sikres et ensartet beskyttelsesniveau, fx gennem en interkalibrering.

Danske Maritime udtrykte bekymring over om direktivforslaget forrykker kompetenceforholdene i IMO, således at Danmark mister sin selvstændige stemme overfor tredjelande.

7. Forhandlingssituationen.

Punktet var på dagsordenen til Rådsmødet (miljø) den 23. oktober 2006 (politisk drøftelse af direktivforslaget)

Det gennemgående var at:

- medlemslandene støtter formålet med en marin strategi for Fællesskabet, der vil medføre en forbedring af havmiljøet i havområderne omkring Fællesskabet.
- Nogle medlemslande støtter, at der vedtages et direktiv til gennemførelse af en Fællesskabsstrategi for det marine område, mens andre lande finder, at analysen om alternativer til udmøntningen af den tematiske strategi i et direktiv ikke er tilstrækkelig.
- Mange medlemslande er meget uenige i bestemmelserne om, at Kommissionen kan forkaste de tiltag, der igangsættes af medlemslandene. Dette er især betænkeligt, da flere parametre (f.eks. definitionen på god miljøtilstand) fastsættes på et senere tidspunkt.
- Der lægges vægt på, at internationale havkonventioner samt andre internationale aftaler (f.eks. IMO for skibsfart og RAC for fiskeri) inddrages i arbejdet.
- Nogle medlemslande ønsker finansiel støtte fra fællesskabet til at gennemføre direktivet.
- Nogle medlemslande er betænkelige ved de mulige meget store statsfinansielle og samfundsmæssige omkostninger, der kan følge af direktivet.
- At samarbejdet med de regionale havkonventioner er centralt,
- Et flertal af lande vurderer, at der ikke i havstrategi-pakken vil være mulighed for finansiel støtte, men at de eksisterende muligheder skal anvendes.
- At den overvejende del af medlemslandene finder, at ”god miljøtilstand” skal defineres nærmere,

- At de forskellige aktørers rolle klart skal fremgå af direktivet.
- At sammenhængen med Natura 2000 direktiverne skal sikres.

På grundlag af rådsmødet 23. oktober 2006 har formandskabet påbegyndt forhandlinger af et antal forslag til ændringer til Kommissionen forslag.

Der tegner sig et billede af, at der vil blive indføjet en række definitioner, herunder en definition af ”god miljøtilstand”. Der er i den forbindelse foreslået indsat et nyt bilag (VI), som indeholder forskellige biologiske, fysiske og kemiske beskrivende parametre til understøttelse af definitionen. Definitionen er imidlertid fortsat beskrevet på et meget overordnet plan, og kan således endnu ikke danne grundlag for en endelig vurdering af de økonomiske konsekvenser af direktivet. Der lægges op til, at målfastsættelsen vil ske gennem politiske drøftelser indenfor hver marin region, mens de mere tekniske standarder vil blive fastsat i komité-procedure. Komité-proceduren ventes i den forbindelse at blive indsnævret, således at fastsættelsen af ”standarder” erstattes af ”metodestandarder”. Danmark er sammen med en række lande mod, at der i komité-procedure fastsættes ”detaljerede kriterier”, som bliver bestemmende for den endelige målfastsættelse.

Der er lagt op til større vægt på samarbejde med de regionale konventioner (HELCOM og OSPAR for Danmarks vedkommende).

Det forventes at blive præciseret, at medlemslandenes mulighed for at henvende sig til Kommissionen hvis der opstår problemer, som ikke kan løses på nationalt plan, også omfatter andre dele af EU’s politik. Kommissionen skal så træffe de nødvendige beslutninger i forhold til disse politikker.

Kommissionens kompetence til at forkaste tiltag fra medlemslandene (miljøvurdering, miljømål, indsatsprogrammer) forventes at blive fjernet. I stedet skal landene orientere Kommissionen om deres tiltag. Kommissionen kan på det grundlag rådgive landene.

Formandskabet forventer, at medlemslandene kan nå til politisk enighed om en fælles holdning ved Rådsmødet den 18. december.

8. Regeringens generelle holdning

Regeringen er enig i behovet for en regulering af det samlede marine område.

Regeringen finder at fremsættelsen af direktivforslaget er en naturlig forlængelse af vandrammedirektivet, der regulerer vandkvaliteten i kystvandene, og af habitatdirektivet, der beskytter marine naturtyper og arter.

Regeringen kan tilslutte sig den grundlæggende reguleringstilgang i forslaget, som indebærer, at medlemslandene forpligter sig til at opstille langsigtede strategier for beskyttelsen af deres

havområder med henblik på at tilrettelægge forvaltningen af havet ud fra en økosystembetragtning, og at dette sker i samarbejde med de lande, som vi deler farvande med.

Regeringen kan støtte de foreslåede arbejdsprocedurer i direktivforslaget, dvs. udarbejdelse af en tilstandsanalyse, kortlægning af menneskeskabte påvirkninger fastlæggelse af miljømål samt opstilling af overvågningsprogram og indsatsprogrammer. Regeringen er enig i, at de marine strategier vil give medlemslandene et supplerende grundlag for at gennemføre indsatser til forbedring af vandkvaliteten i EU's havområder.

Det er med forslaget usikkert, hvorledes art. 8 om fastlæggelse i komitéprocedure af standarder, parametre og kriterier for ”god miljøtilstand”, spiller sammen med forslagets art. 9 om fastlæggelse af miljømål, herunder hvilket spillerum medlemslandene i praksis tildeles for opstilling af de miljømål, som i sidste ende vil være bestemmende for de konkrete foranstaltninger medlemsstaterne skal gennemføre, og de omkostninger, der knytter sig hertil. Det er regeringens opfattelse, at der i direktivteksten bør skabes fuld klarhed herom.

Regeringen vil i forhandlingerne søge tilslutning til at fastsættelsen af nationale målsætninger for havmiljøkvaliteten fastlægges efter en politisk beslutning i Rådet og Parlamentet på baggrund af et forslag fra Kommissionen baseret på en samfundsøkonomisk konsekvensvurdering - subsidiært overlades til medlemslandene selv at fastsætte. Regeringen finder dog, at tekniske spørgsmål om metodiske standarder mv. kan fastlægges i en komitéprocedure.

Regeringen ønsker så vidt muligt at undgå, at beslutninger med større rækkevidde træffes efter komitéprocedure. Regeringen ønsker derfor, at de nærmere specifikationer af god miljøtilstand og indholdet af overvågningsprogrammerne gøres til genstand for en politisk vedtagelse, evt. gennem senere direktiver (såkaldte datterdirektiver).

Regeringen finder, at medlemslandenes og Kommissionens kompetencer i direktivet skal fastlægges klart. Regeringen vil således søge tilslutning til, at Kommissionen ikke skal godkende medlemslandenes beskrivelse af god miljøtilstand, miljømål, overvågningsprogrammer og indsatsprogrammer, men alene indtage en rådgivende og vejledende funktion.

Fastsættelse af interkalibreret niveau for miljømål (dvs. koordination landene og Kommissionen imellem af et ensartet niveau for miljøtilstand), vil normalt være meget tids- og ressourcekrævende. Regeringen er derfor enig i, at der ikke med direktivforslaget fastlægges en egentlig interkalibrering, svarende til vandrammedirektivets.

For Danmarks vedkommende forventes, at det vil være muligt at opnå enighed om niveauet for god miljøtilstand med de nationer, der har tilgrænsende havområder (Først og fremmest Sverige og Tyskland, men også Norge, UK og Polen). Der foregår et konstruktivt samarbejde med ovennævnte lande i regi af konventionerne HELCOM og OSPAR, hvor der endvidere er grundlag for at koordinere miljømål og indsatser med tredjelande. Regeringen finder derfor, at der bør være en klar tilkendegivelse af, at de marine strategier opstilles på grundlag af og i samarbejde med de regionale havkonventioner, hvilket for Danmarks vedkommende vil sige HELCOM og OSPAR.

Regeringen finder, at direktivets bestemmelse om udpegning af områder, hvor målsætningen ikke opfyldes på grund af foranstaltninger af hensyn til almenhedens interesse, som tillægges større vægt end de negative miljøpåvirkninger, bør præciseres, således at den ikke alene finder anvendelse på ændringer i havområdets fysiske egenskaber, men på enhver ændring.

Desuden finder regeringen, at tankegangen om en økosystem-baseret tilgang i forvaltningen bør indgå direkte i direktivet, og ikke kun i betragtningerne til direktivet. Derved vil man bl.a. kunne sikre, at havstrategierne kan danne grundlaget for en overordnet planlægning på havet til sikring af såvel lovlig udnyttelse af havets ressourcer som natur- og miljøinteresserne.

Regeringen forudsætter endelig helt overordnet, at der med ikke med forslaget sker en overflytning af kompetence fra medlemslandene til EU for så vidt angår FN's Søfartsorganisations IMO konventioner. I visse sager kan det være givtigt med et stærkt regionalt samarbejde, men i forhold til IMO er det regeringens vurdering, at det vil være mere hensigtsmæssigt at kunne udvælge samarbejdspartnere på den globale scene i forhold til den enkelte sag. En ændring i fordelingen af ansvar og kompetence mellem medlemsstaterne og Fællesskabet, skal kunne begrundes i en merværdi i forhold til de resultater, der kan opnås.

Punkt 2: Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om typegodkendelse af motorkøretøjer med hensyn til emissioner, om adgang til reparationsinformationer om køretøjer og om ændring af direktiv 72/306/EØF og direktiv.../EF (Euro 5)

KOM(2005)683

Resumé

Forslaget indeholder skærpede krav (Euro 5) til udstødningsgassen fra person- og varebiler med ikrafttrædelse omkring 2010. Det væsentligste element i forslaget er, at der indføres krav til partikeludslip, som med den nuværende teknologi vil forudsætte anvendelse af partikelfiltre på nye køretøjer. Der foreslås samtidig en 20-25 % skærpelse af gældende krav til udslip af kvælstofoxider (NO_x) og kulbrinter (HC) fra både benzin- og dieselmotorer. Vedtagelse af forslaget forventes at medføre en forøgelse af produktionsprisen på dieselmotorer på ca. 2.800 kr. og på benzinmotorer på ca. 380 kr., svarende til en samlet merudgift for samfundet på ca. 218 mio. kr. pr år. En cost-benefit beregning viser, at forslaget medfører et samfundsøkonomisk overskud.

1. Status

Kommissionen sendte den 10. januar 2006 ovennævnte forslag til Rådet. Forslaget har hjemmel i traktatens artikel 95, og skal vedtages efter proceduren om fælles beslutningstagen i traktatens artikel 251.

Samlenotat om forslaget er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 24. februar 2006, og sagen har været forelagt Europaudvalget til orientering ved samråd den 3. marts 2006 forud for Rådsmødet (miljø) den 9. marts 2006. Samlenotat er endvidere oversendt den 15. juni 2006, og sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg med henblik på forhandlingsoplæg ved samråd den 23. juni 2006, forud for Rådsmødet (miljø) den 26. juni 2006.

Formandskabet har sat forslaget på dagsordenen for Rådsmøde (miljø) den 18. december 2006 med henblik på politisk enighed.

2. Formål og indhold

Kommissionen har på baggrund af de analyser, der er gennemført inden for CAFE-programmet (Clean Air for Europe), identificeret en række foranstaltninger, som skønnes nødvendige for at opfylde vedtagne fremtidige luftkvalitetsstandarder. Fastsættelsen af skærpede krav til person- og varebiler er en af de foranstaltninger, som Kommissionen har peget på som vigtige for at nedbringe udslippet af partikler og af stoffer, der fører til dannelse af ozon (HC og NO_x).

Procedure

Den foreslåede retsakt er en forordning. Tidligere regler om bilers forurening er udarbejdet som direktiver. Kommissionen begrundet det med, at det skaber større sikkerhed for overholdelse,

samtidig med at det ikke kræver gennemførelse i medlemsstaternes lovgivning.

Forslaget fremlægges som en konsolideret udgave af det oprindelige direktiv fra 1970 (direktiv 70/220) med efterfølgende ændringer. Herved vil 24 gældende direktiver kunne erstattes af den nye forordning. I samme forbindelse foreslås det at integrere i forordningen de eksisterende bestemmelser vedrørende måling af CO₂ og energiforbrug (direktiv 80/1268) og måling af sodudslip fra dieselmotorer (direktiv 72/306).

Forslaget fremsættes som et led i en todelt fremgangsmåde, hvor de grundlæggende bestemmelser fastlægges af Europa-Parlamentet og Rådet i en forordning efter fælles beslutningstagen, mens de tekniske specifikationer til gennemførelse af de grundlæggende bestemmelser fastlægges i en forordning, der vedtages af Kommissionen i komité-procedure. Denne fremgangsmåde blev også anvendt ved seneste revision af direktiv vedrørende emissioner fra tunge køretøjer.

Emissioner

Det vigtigste aspekt i forslaget er, at der gennemføres en stramning i grænseværdierne for køretøjers emission af partikler og NO_x.

For dieseldrevne biler reduceres grænseværdien for partikler med 80% for personbiler og ca. 90% for varebiler (afhængig af bilernes størrelse) i forhold til Euro 4. Det vurderes, at vedtagelse af de foreslåede grænseværdier vil kræve brug af partikelfiltre. Det indgår i forslaget, at man på et senere tidspunkt vil supplere de foreslåede grænseværdier for partikelmasse med en grænseværdi for antallet af partikler. Herved skabes sikkerhed for, at udslippet af sundhedsskadelige ultrafine partikler begrænses. Fremsættelsen af forslag afventer afslutningen af undersøgelser inden for rammerne af FN's Economic Commission for Europe (ECE). Man vil ved samme lejlighed foreslå, at den nuværende målemetode for partikelmasse erstattes af en metode, der giver mere nøjagtige målinger. Det vil betyde, at grænseværdierne skal tilpasses den nye metode.

Som noget nyt introduceres en grænseværdi for partikeludslip fra benzindrevne biler. Den vil dog kun gælde for motorer med direkte indsprøjtning, der opererer efter "lean burn"-princippet. I dag findes der kun få af disse modeller på markedet, men der forventes større udbredelse i fremtiden på grund af det lavere energiforbrug (CO₂-udslip) i forhold til almindelige benzinbiler. Grænseværdien forventes at kunne overholdes uden brug af filter.

Vedrørende NO_x foreslås, at Euro 4-værdierne reduceres med 20% for dieseldrevne køretøjer og 25% for benzindrevne køretøjer. Samtidig foreslås grænseværdien for HC (kulbrinter) for benzindrevne biler reduceret med 25%. Grænseværdien for CO (kulilte) er uændret. De foreslåede værdier fremgår af følgende tabel (enhed mg/km).

		Personbiler (M) + små varebiler (N1)		Mellemstore varebiler (N2)		Store varebiler (N3)	
		Euro 4	Euro 5	Euro 4	Euro 5	Euro 4	Euro 5
CO	Benzin	1000	1000	1810	1810	2270	2270
	Diesel	500	500	630	630	740	740
HC	Benzin	100	75	130	100	160	120

NO _x	Benzin	80	60	100	75	110	82
	Diesel	250	200	330	260	390	310
HC+NO _x	Diesel	300	250	390	320	460	380
Partikler	Diesel	25	5	40	5	60	5
	Benzin (LB)	-	5	-	5	-	5

Ikrafttrædelse

Ikrafttrædelsestidspunktet sættes i relation til datoen for offentliggørelsen af de endelige regler i EF-Tidende:

	Nye modeller	Alle modeller
Personbiler (M) og små varebiler (N1)	+ 18 mdr.	+ 36 mdr.
Større varebiler (N2 og N3)	+ 30 mdr.	+ 48 mdr.

Andre forhold

Holdbarhedskravet foreslås ændret fra de nuværende 80.000 km til 160.000 km, hvilket efter Kommissionens opfattelse i praksis betyder, at emissionskontrollsystemerne skal fungere i hele bilens levetid.

Kommissionen foreslår videre, at den eksisterende undtagelse for personbiler over 2,5 tons (der i dag skal opfylde de lempeligere krav til varebiler) fjernes, således at disse køretøjer (typisk tunge 4-hjulstrækkere, SUV'er) fremover skal opfylde samme krav som almindelige personbiler.

Forslaget indeholder endvidere detaljerede krav om, at reparationsinformationer skal gøres tilgængelige på nettet i standardiseret form.

Som i tidligere direktiver om bilforurening indgår der i forslaget en mulighed for medlemslandene for at anvende økonomiske incitamenter for at fremme en tidligere indførelse af de mere miljøvenlige køretøjer. Incitamentene skal være mindre end de faktiske meromkostninger. Adgangen til at anvende økonomiske incitamenter omfatter også eftermontering af forureningsbegrænsende udstyr på eksisterende køretøjer.

3. Nærhedsprincippet

Kommissionen fremfører, at forslagets målsætninger ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes gennem foranstaltninger fra medlemsstaternes side på grund af behovet for at undgå hindringer for det indre marked og på grund af luftforureningens grænseoverskridende implikationer. Et fællesskabsinitiativ vil bedre kunne opfylde forslagets målsætninger. Forslaget er derfor i overensstemmelse med nærhedsprincippet, vurderer Kommissionen.

Regeringen er enig i denne vurdering.

4. Konsekvenser for Danmark

Gældende dansk ret og forslagens lovgivningsmæssige konsekvenser

Bestemmelser vedrørende forurening for biler sker i dag via Færdselsstyrelsens bekendtgørelse om detailforskrifter for køretøjer. De nye regler tænkes indført via en forordning, der ikke skal implementeres i dansk lovgivning, men har direkte retsvirkning. Administration af forordningen, herunder indførelse af sanktionsbestemmelser, forventes foretaget af Færdselsstyrelsen.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Gennemførelse af forslaget vil medføre øgede produktionspriser for de omhandlede køretøjer. EU-kommissionen har for personbiler vurderet, at det fremlagte forslag vil medføre en stigning i produktionsprisen for dieselmotorer på ca. 2.800 kr. og for benzindrivne på ca. 380 kr. Kommissionen har beregnet de årlige omkostninger for EU til ca. 12 mia. kr. Under danske forudsætninger kan de årlige omkostninger opgøres til ca. 218 mio. kr., såfremt der regnes med samme merpriser for person- og varebiler.

	Brændstof	Antal	Merpris (kr.)	I alt (mio. kr)
<u>Personbiler</u>	Benzin	90.000	380	34
	Diesel	30.000	2.800	84
<u>Varebiler</u>	Benzin	5.000	380	2
	Diesel	35.000	2.800	98
I alt		160.000		218

Merudgifterne dækker merproduktionsomkostningerne, som forventes overvæltet på bilprisen, dvs. primært at skulle dækkes af borgere og erhvervsliv. De statsfinansielle og kommunaløkonomiske omkostninger i forbindelse med anskaffelse af køretøjer vil være beskedne. Staten må dog forvente at få øgede indtægter i form af større provenu fra registreringsafgifter som følge af højere bilpriser. Beløbet andrager 180 % af merprisen for personbiler plus 30 % af merprisen for varebiler, svarende til ca. 242 mio. kr. pr år.

Forslagets miljømæssige konsekvenser

Kommissionen har beregnet, at det fremlagte forslag på EU-niveau i år 2020 vil medføre følgende reduktioner i udslippet af forurenende stoffer (tons), i forhold til at alle køretøjer fortsat ville opfylde Euro 4:

	HC	NO _x	PM
Benzin	-31.000	-31.000	-
Diesel	-1.000	-104.000	-26.000
I alt	-32.000	-135.000	-26.000
Ændring	-10 %	-16 %	-45 %
Ændring i udslip fra samtlige kilder	-5%	-11 %	-10 %

Kommissionen har efterfølgende beregnet, at hvis Euro 5 forslaget suppleres med Euro 6 standard for NO_x fra dieselmotorer på 80 mg/km fra 2014/15, vil den samlede NO_x emission fra lette køretøjer i 2020 reduceres med 24 % i forhold til hvad introduktion af Euro 5 alene kan bidrage med.

Kommissionen anfører, at de samme reduktioner i emissionerne kunne opnås ca. 5 % billigere i andre sektorer (f.eks. kraftværker). Man vurderer dog, at denne forskel ligger inden for usikkerheden af den slags beregninger, og man opfatter derfor forslaget som et omkostningseffektivt forslag.

Kommissionen vurderer, at forslaget vil medføre en mindre forøgelse i udslippet af CO₂ på ca. 0,3 % (primært fra dieseldrevne køretøjer som følge af anvendelsen af partikelfiltre), og at en eventuel Euro 6 standard ikke vil ændre på det.

Kommissionen har beregnet, at forslaget, når det er slået igennem på bilparken, vil medføre ca. 2.600 færre årlige tilfælde af for tidlig død, svarende til ca. 21.000 tabte leveår. Der foreligger ikke mere konkrete cost-benefit beregninger fra Kommissionen.

Med udgangspunkt i priser på miljøeffekter fra en DMU-rapport, klimastrategiens pejlemærke for CO₂-reduktion samt EU's BeTa-database har Miljøstyrelsen foretaget en beregning af de samfundsøkonomiske konsekvenser under danske forhold af det foreliggende forslag alene for personbiler. Det er antaget, at der under aktuelle forhold sker en reduktion i udslippet af forurenende stoffer svarende til reduktionen i grænseværdierne, og at levetiden af en benzinbil er 200.000 km og af en dieselbil 300.000 km.

	Pris kr/kg	Sparet udslip (kg)	Benefit (nutidsværdi, kr) ³⁾	Omkostning (kr)
<u>Benzin</u>				
HC	59	5,0	199	
NO _x	86	4,0	233	
		I alt	432	380
<u>Diesel</u>				
NO _x	86	15,0	872	
Partikler	629 ¹⁾	6,0	2.552	
CO ₂	0,12	120 ²⁾	10	
		I alt	3.434	2.800

¹⁾ 41% by/59% land (External Costs of Transport, Trafikministeriet, 2004) ²⁾ 20 km/l

³⁾ Det er forudsat, at halvdelen af kørslen finder sted i de første 6 år af bilens levetid (15 år)

Beregningerne viser, at Kommissionens forslag under de angivne forudsætninger kan antages at medføre en samfundsøkonomisk gevinst for personbiler. Da reduktionen i mg/km for varebiler er større end for personbiler, vil der forventeligt opnås en større samfundsøkonomisk gevinst for varebilerne end som beregnet for personbiler.

Kommissionen har vurderet alternative muligheder med yderligere skærpelser i grænseværdien for NO_x. For dieselmotorer er f.eks. foretaget vurderinger med en værdi på 75 mg/km (i stedet for 200 mg/km), og for benzinmotorer med en værdi på 48 mg/km (i stedet for 60 mg/km). Beregningerne for dette alternativ fremgår af følgende tabel.

	Pris kr/kg	Sparet udslip (kg)	Benefit (nutidsværdi, kr) ³⁾	Omkostning (kr)
<u>Benzin</u>				
HC	59	5,0	199	
NO _x	86	6,4	372	
		I alt	571	620
<u>Diesel</u>				
NO _x	86	52,5	3.053	
Partikler	629 ¹⁾	6,0	2.552	
CO ₂	0,12	120 ²⁾	10	
		I alt	5.615	4.400

¹⁾ 41% by/59% land (External Costs of Transport, Trafikministeriet, 2004) ²⁾ 20 km/l

³⁾ Det er forudsat, at halvdelen af kørslen finder sted i de første 6 år af bilens levetid (15 år)

Det fremgår, at de samfundsøkonomiske konsekvenser også i dette tilfælde er positiv for dieselbiler, mens de er negative for benzinerbiler. De samlede årlige meromkostninger kan opgøres til ca. 345 mio. kr. (i stedet for 218 mio. kr.).

Beskyttelsesniveau

Forslaget vil medføre en positiv påvirkning af beskyttelsesniveauet.

Forslagets administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget medfører ingen nævneværdige administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Høring

Forslaget er udsendt i almindelig høring den 16. januar 2006 til 31 interessenter med frist til den 15. februar 2006. Der var ved høringsfristens udløb modtaget 12 svar.

Det Økologiske Råd har ikke bemærkninger til partikelgrænseværdierne, men ønsker grænseværdierne for NO_x skærpet.

FDM anfører specifikt, at man støtter fastsættelsen af normer, der kræver anvendelse af partikelfiltre, at man øger holdbarhedskravet til 160.000 km, og at SUV-køretøjer skal overholde samme krav som personbiler.

Kommunernes Landsforening og Københavns Miljøkontrol mener ikke, at de foreslåede krav er tilstrækkelige til at sikre, at man i København kan overholde de fremtidige luftkvalitetsstandarder for NO₂ og partikler. Man mener, at krav til partikler bør skærpes yderligere for at sikre, at bilerne forsynes med filtre. Der henvises i den forbindelse til tidligere erfaringer med fastsættelse af krav til lastbiler. Man finder det endvidere beklageligt, at Kommissionen fravælger udstødningsnormer for NO_x, der kræver efterbehandlingsudstyr.

Danske Bilimportører frygter, at de foreslåede ikrafttrædelsestidspunkter kan medføre, at krav til nye modeller indføres allerede fra 2008. Det vil medføre forstyrrelser i udviklingsprocessen for nye motorer. Man finder derfor, at tidsforskydelsen i forhold til offentliggørelsen i EF-Tidende bør være 36 måneder i stedet for 18 måneder. Bilimportørerne anfører videre, at skærpede NO_x-krav må forventes at medføre øget udslip af CO₂. Endvidere finder Bilimportørerne, at der gennem de senere

år er gennemført så store reduktioner i bilernes forurening, at man nu bør se på andre sektorer, hvor lønsomheden vil være større. Man fremhæver endelig, at stigende priser på bilerne vil medføre forværring på miljø- og trafikikkerhedsområdet, idet den danske bilparks gennemsnitsalder vil stige.

CAD og AUTIG udtrykker tilfredshed med forslagets kapitel 3 om adgang til reparationsinformationer. CAD pointerer, at det må sikres, at bestemmelserne ikke fjernes i den videre diskussion, mens AUTIG udtrykker ønske om, at bestemmelserne bliver standardiseret. DI og Den Danske Bilbranche opfordrer til, at bilindustrien gives god tid til at omstille sig, såfremt der måtte blive vedtaget skrappe grænseværdier for NO_x fra dieslbiler. De to organisationer finder videre, at indførelsen af skrappe udstødningsnormer aktualiserer behovet for ændringer i bilbeskatningen med henblik på at undgå øget incitament for forbrugere til at købe brugte biler.

Sagen blev drøftet i EU specialudvalget for miljø den 8. februar 2006, hvilket ikke gav anledning til bemærkninger.

Sagen blev drøftet i EU specialudvalget for miljø den 29. november 2006, hvilket gav anledning til følgende bemærkninger:

Det Økologiske Råd gjorde opmærksom på, at de i høringsafsnittet gerne vil citeres for, at de ikke har bemærkninger f.s.v.a. partikelgrænseværdier men, at de ønsker grænseværdierne for NO_x skærpet. DØR fandt desuden afsnit om skatteincitamenter i den kommenterede dagsorden svær at læse. Herudover pointerede DØR, at det var vigtigt med en klar definition af køretøjer til specielle formål, hvis man nødtvungent måtte acceptere en midlertidig undtagelse for disse køretøjer.

6. Europa Parlamentets udtalelser

Parlamentets miljøkomite vedtog den 13. september 2006 en række ændringsforslag. De væsentligste elementer i forslaget er:

- Euro 5 og 6 krav til NO_x-udslip fra benzin- dieseldrevne køretøjer. For benzinbiler foreslås en grænseværdi på 70 mg/km og for dieseldrevne biler foreslås en grænseværdi på 180 mg/km i forbindelse med Euro 5. I forbindelse med Euro 6 foreslås en yderligere reduktion for dieslbiler ned til 70 mg/km.
- Faste datoer for ikrafttrædelse af både Euro 5 og Euro 6. Euro 5 foreslås at træde i kraft pr. 1. september 2009 for nye personbiler og små varebiler og pr. 1. september 2010 for nye større varebiler. For Euro 6 foreslås, at man allerede nu fastsætter ikrafttrædelsestidspunkter på hhv. 1. september 2014 for nye personbiler og små varebiler og pr. 1. september 2015 for nye større varebiler.
- Tidsforskel på 16 måneder mellem ikrafttrædelse for ”nye modeller” og ”alle modeller” for Euro 5 og på 12 måneder for Euro 6.
- Den eksisterende lempelse for personbiler over 2,5 tons (SUV’er) ophæves først, når Euro 6 træder i kraft.

7. Forhandlingssituationen

Der pågår på nuværende tidspunkt forhandlinger mellem EP og Rådet mhp. endelig vedtagelse ved 1. behandling af forslaget

Anvendelsesområdet

Der er bred tilslutning til, at anvendelsesområdet gøres mere logisk, idet forordningen i princippet kun bør omfatte biler med totalvægt under 3,5 tons. Hidtil har reglerne omfattet benzindrevne biler uanset størrelse. Regler for benzinbiler over 3,5 tons flyttes til direktiv for tunge køretøjer.

Ophævelse af direktiv 72/306 (sodmåling)

Der er bred tilslutning til, at direktiv 72/306 ophæves. De nuværende grænseværdier er forældede, og forordningen indeholder strenge partikelkrav, som vil forudsætte anvendelse af partikelfiltre. Kommissionen fremsatte i juli 2006 et udkast til Kommissionsforordningen, der indeholder både måling ved fri acceleration og med belastet motor. Hermed skulle opretholdelsen af de nye, danske regler vedr. chiptuning, som refererer til den i direktiv 72/306 beskrevne måling ved belastet motor, være sikret.

Euro 6

Et flertal af lande, herunder Danmark, har støttet et forslag om, at der allerede nu indføres Euro 6-værdier for NO_x-udslip fra dieseldrevne køretøjer. Der er foreslået en værdi på 80 mg/km.

Kommissionen fremlagde den 20. september 2006 en Impact Assessment for Euro 6.

Tyskland har i samme forbindelse foreslået, at Euro 6 kommer til at indeholde samme NO_x-grænseværdi for benzin- og dieseldrevne biler (80 mg/km). For benzindrevne biler vil dette være en lempelse i forhold til Kommissionens forslag for Euro 5 (60 mg/km). Tyskland foreslår derfor også, at Euro 5-værdi for benzindrevne biler lempes til 80 mg/km (hvilket er identisk med Euro 4), og at Euro 5-værdien for dieslbiler som kompensation skærpes fra 200 mg/km til 180 mg/km. Stort set alle lande har taget afstand fra det tyske forslag.

Frankrig har i november 2006 fremsat et forslag om, at små dieslbiler skal have lempeligere Euro 6 krav gældende for NO_x end øvrige dieslbiler. Der er langt fra flertal for dette forslag.

Lempelse for personbiler over 2,5 tons (SUV'er)

Et ikke-blokerende mindretal kan ikke umiddelbart acceptere Kommissionens forslag om at fjerne de mere lempelige krav for personbiler over 2,5 tons. Det finske formandskab har foreslået at de lempelige krav kun gælder for køretøjer til specielle formål og kun skal gælde frem til at Euro 6 træder i kraft.

Måling af CO₂ og energiforbrug

Et ikke-blokerende mindretal mente som udgangspunkt ikke, at bestemmelser vedrørende måling af CO₂ og brændstofforbrug hører hjemme i direktiv vedrørende emissioner af forurenende stoffer.

Der tegner sig nu et flertal for, at måling af CO₂ og energieffektivitet medtages i regulativet.

Skærpelse af normer ved lav temperatur

Et ikke-blokerende mindretal, herunder Danmark, ønsker, at der sker en skærpelse i gældende udstødningsnormer ved lav temperatur svarende til den skærpelse, der gennemføres i udstødningsnormerne ved normal temperatur.

Skatteincitamerter

Et ikke-blokerende mindretal, herunder Danmark, ønsker muligheden for at anvende skatteincitamerter, for at fremme en tidligere indførelse af mere miljøvenlige køretøjer, fjernet. Der er flertal for, at det først skal være muligt at fremme Euro 6 køretøjer efter at Euro 5 er trådt i kraft, men en række lande inkl. Danmark mener, at der skal være mulighed herfor.

8. Dansk holdning

Danmark stiller sig positiv over for hovedelementerne i Kommissionens forslag, herunder

- at der gennemføres en væsentlig skærpelse i grænseværdierne for partikler, som vil medføre anvendelse af partikelfiltre på person- og varebiler,
- at der indføres partikelkrav til benzindrevne lean-burn motorer,
- at der indarbejdes en forpligtelse til at indføre en grænseværdi for partikelantal, når der foreligger en tilstrækkelig afprøvning af den testmetode, som er udviklet inden for ECE,
- at holdbarhedskravet øges til 160.000 km,
- at den eksisterende lempelse for personbiler over 2,5 tons (SUV'er) fjernes,
- at der i forordningen indarbejdes regler om adgang til reparationsinformationer,
- at de eksisterende procedurer for måling af CO₂ og energiforbrug indarbejdes i forordningen, og
- at de fremtidige regler opbygges efter det såkaldte "split level"-princip.

Der er imidlertid også en række områder, hvor forslaget efter dansk opfattelse bør strammes op.

a. Euro 6

Danmark er meget tilfreds med, at der allerede nu fastlægges en trin 2-værdi (Euro 6), som kan anvendes som basis for økonomiske incitamerter. Dette vil fremme udviklingen af efterbehandlingsudstyr til at reducere udslippet af NO_x (sum af NO og NO₂).

Den danske holdning skal ses på baggrund af, at foreliggende målinger og beregninger tyder på, at det vil blive vanskeligt for Danmark i visse stærkt trafikerede byer at opfylde fremtidige EU-luftkvalitetsstandarder for NO₂, ligesom beregningerne viser, at det kan blive vanskeligt at opfylde de fastlagte emissionslofter (NEC-direktivet).

Det kan også lægges til grund, at man i USA i perioden 2004-2007 indfaser en grænseværdi på 43 mg/km (0,07 g/mile). Selv om det er vanskeligt at foretage direkte sammenligninger mellem USA og EU (forskellig testprocedure, USA-værdi er gennemsnitsværdi, kun får dieslbiler i USA), så er der ingen tvivl om, at den amerikanske værdi er væsentlig skrapere end den værdi, der er foreslået af EU (200 mg/km).

Som det fremgår af afsnit 4 viser beregningerne, at de samfundsøkonomiske konsekvenser er positive, også for væsentlig skrapere udstødningsnormer for NO_x.

b. Ikrafttrædelsestidspunkt

Forslaget indeholder en tidsforskel på 18 måneder mellem ikrafttrædelse for "nye modeller" og "alle modeller". I tidligere direktiver har tidsforskellen været 12 måneder. Danmark ser ingen grund til at forlænge denne periode.

c. Grænseværdier ved lav temperatur

Kommissionen foreslår, at de nuværende grænseværdier for CO (kulilte) og HC (kulbrinter) ved den specielle test, der gennemføres på benzinbiler ved lave temperaturer, holdes uændret. Efter dansk opfattelse bør disse grænseværdier, som især har effekt i lande med koldt klima, skærpes i takt med de øvrige udstødningsnormer.

Da et svensk forslag om skærpede grænseværdier ikke har opnået støtte, kan Danmark støtte at der i stedet indføres en revisionsklausul på området.

d. Skatteincitamenter

Mulighed for at anvende skatteincitamenter hører efter dansk opfattelse ikke hjemme i bestemmelser baseret på artikel 95, som vedtages med flertalsafgørelser. Traktaten forhindrer ikke de lande, der måtte ønske det, at anvende skatteincitamenter, blot de er i overensstemmelse med traktaten. Den nuværende formulering indfører i øvrigt begrænsninger i størrelsen af eventuelle skatteincitamenter. Spørgsmålet om skatteincitamenter har været et gennemgående diskussionsemne ved tidligere bildirektiver. Resultatet har hidtil været, at der var flertal for at bevare bestemmelsen.

Danmark kan som et led i et samlet kompromis acceptere, at bestemmelsen bevares. Danmark har under forhandlingerne endvidere fremført, at det bør være muligt at fremme Euro 6 køretøjer før Euro 5 træder i kraft.

e. Undtagelse for visse køretøjer

Som led i et kompromis kan Danmark acceptere formandskabets kompromisforslag, hvor det foreslås, at de lempelige krav kun gælder for køretøjer til specielle formål og kun frem til, at Euro 6 træder i kraft.

Punkt 3: Udkast til Rådets konklusioner vedrørende opfølgning på 12. partskonference (COP 12) under FN's rammekonvention om klimaændringer (UNFCCC), den 6.-17. november 2006 i Nairobi og udgangspunkter for forberedelse af optioner for post-2012 forpligtelser

KOM-dokument foreligger ikke

Rådskonklusioner

1. Status

Det finske formandskab har udarbejdet udkastet til Rådskonklusioner som opfølgning og et bidrag til EU's videre formulering af modeller for post-2012 forpligtelser.

2. Formål og indhold

I udkastet hilser Rådet resultatet af COP 12 i Nairobi velkommen, herunder aftalerne om tilpasning i udviklingslande og om det videre arbejde med en gennemgang og revision af Kyoto-protokollen.

I udkastet understreger Rådet, at menneskeskabte klimaforandringer kan have konsekvenser for national og global sikkerhed med problemer såsom øget frekvens og intensitet af naturkatastrofer, vandmangel, tørke, hunger, samt ødelæggelse af dyrkningsarealer og natur, som samlet øger risikoen nationale og internationale konflikter.

I udkastet finder Rådet det opmuntrende, at de seneste økonomiske analyser – særligt Stern rapporten - viser at fordelene ved en rettidig indsats for imødegåelse af klimapåvirkningen er betydelig større end omkostningerne, at håndtering af klimaforandringer er en strategi for vækst på lang sigt for både rige og fattige lande, og at des tidligere indsatsen gennemføres, des lavere vil omkostningerne blive. Udkastet understreger, at integration af klimatiltag i sektorspecifik beslutningstagning gennem instrumenter som prissætning af CO2 udslip vil give incitamenter til teknologiudvikling og teknologiudbredelse, og vil fremme proaktiv tilpasning til klimaforandringer og omkostningseffektive reduktioner af emissioner, og kan føre til andre positive sideeffekter.

I udkastet hilser Rådet Kommissionens rapport om EU's kvotehandelssystem "Building a carbon market" velkommen. Der ses frem til det fremtidige arbejde med revision af EU's kvotehandelssystem, og det understreges at et ændret direktiv skal træde i kraft ved starten af kvotehandelssystemets 3. periode i 2013.

I udkastet understreger Rådet, at der er behov for enighed om en proces for at starte de internationale forhandlinger inden udgangen af 2007 om et mandat for forhandlingerne af post-2012 forpligtelser, således at der i 2009 kan opnås enighed herom, for at undgå gab mellem med en eksisterende og en ny aftale.

Der ses frem til, at Det Europæiske Råds forårstopmøde 2007 præsenterer EU's ideer til en post-2012 aftale konsistent med 2 grader Celsius målsætningen, og beslutter at Rådet (miljø) på dets møde i februar vil forberede et input hertil, samt invitere andre parter ("other Parties") til at komme med deres idéer.

I udkastet anerkender Rådet, at fremtidige løsninger skal være gennemførlige med bredere

deltagelse, de skal være acceptabel for alle parter og fremme den snarlige udvikling af økonomier med lave emissioner. Et forslag for en post-2012-aftale bør reflektere princippet om fælles men differentieret ansvar og tillade landespecifikke indsatser og maksimere omkostningseffektivitet.

3. Europa Parlamentets udtalelser

Europaparlamentet udtaler sig ikke om Rådets konklusioner.

4. Nærhedsprincippet

Regeringen finder at det er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, at rådet udtaler sig samlet om synspunkter ift. post-2012 indsats mod klimaforandring.

5. Konsekvenser for Danmark

Konklusionerne har ikke i sig selv konsekvenser for Danmark, men reelt vil de linier der tegnes gennem rådskonklusionerne få indflydelse på Danmarks reduktionsindsats efter 2012. Opgørelse af præcise administrative og økonomiske konsekvenser for Danmark af en mulig reduktionsindsats efter 2012, er vanskelig på det nuværende grundlag, fordi der ikke p.t. foreligger konkrete reduktionsmål for EU og medlemslandene.

Regeringens klimaudvalg er i foråret 2005 blevet bedt om at undersøge omkostningerne ved yderligere danske reduktionsforpligtelser efter 2012 for relevante scenarier. Forud for DER's forårstopmøde vil Kommissionen fremlægge deres fortsatte arbejde med konsekvensanalyser, herunder omkostningerne ved yderligere reduktionsforpligtelser. Foreløbige sonderinger peger imidlertid på, at de foreslåede reduktionskrav på mellemlang og lang sigt, jf. konklusionerne fra Rådet (miljø) i marts 2005, kan indebære betydelige omkostninger for de industrialiserede lande.

Flere analyser bekræfter, at det har sin pris ikke at handle når det kommer til at bekæmpe de globale klimaforandringer, og vurderer at fordelene ved at gøre noget mod klimaændringerne overskygger omkostningerne.

Konklusionerne indebærer i sig selv ikke ændringer af det danske beskyttelsesniveau, men udkastets sigtelinier peger dog hen imod en forbedring af beskyttelsesniveauet.

6. Høring

Sagen har været behandlet i EU-specialudvalget for miljø den 29. november 2006, hvor følgende bemærkninger fremkom:

Dansk Industri fandt det vigtigt, at Kommissionens kommende cost-benefit analyser også forholder sig til omkostninger af evt. EU-enegang på den globale indsats efter 2012. Udgangspunktet for DI er fortsat, at EU ikke skal påtage sin forpligtelser uden at det indgår i en global aftale med industrilandene og de industrialiserede udviklingslande også er med.

Greenpeace fandt det umiddelbart modsigende, at der i afsnittet vedr. konsekvenser for Danmark på den ene side blev fremført at en fremtidig indsats vil indebære betydelige omkostninger for de

industrialiserede lande, og på den anden side blev fremført at omkostningerne ved ikke at handle er større end disse.

Dansk Energi havde ikke direkte bemærkninger til notatet, men fremførte at det var vigtigt at Danmark var tidligt ude med synspunkter og input til det tyske formandskab og Kommissionen ift. post-2012 indsatsen. Dansk Energi fandt det således særligt vigtigt, at det markedsbaserede kvotesystem også fortsat er omdrejningspunktet for EU's indsats.

NOAH mente at regeringen burde forsøge at rette op på de svage målformuleringer som Det Europæiske Råd vedtog i marts 2005, evt. ved at få et egentligt mål for maksimal CO₂-koncentration (målt i PPM) ind i konklusionerne. NOAH udtrykte endvidere bekymring over fokus på internationalisering af EU's kvotemarked, idet vurdering fra NOAH var, at det vanskeliggjorde nationale indsatser, som er vigtigere end international markedsdannelse.

7. Forhandlingssituationen

Konklusionerne er kun indledningsvist blevet drøftet i Rådets klimagruppe.

8. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder, at det foreliggende udkast til konklusioner på god vis bygger op til Det Europæiske Råds møde i marts 2007. Regeringen er således også generelt enig i konklusionernes udmeldinger, som bygger på tidligere udmeldinger fra Rådet og DER.

Regeringen finder det særligt vigtigt at EU aktivt arbejder for at der inden udgangen af 2007 etableres et mandat for forhandlinger af post-2012, således at der målrettet kan arbejdes for en mulig global enighed om en post-2012 aftale i 2009, hvor Danmark har tilbudt sig som vært for partskonferencen.

Regeringen er enig i at udviklingen af et globalt CO₂ marked kan fremmes gennem kobling af EU's kvotehandelssystem til andre handelssystemer og at det skal ske under fuld hensyntagen til systemernes effektivitet og miljømæssige integritet.

Regeringen finder det tilsvarende vigtigt, at DER til marts udmelder sine idéer og visioner for post-2012 forpligtelser og organisering, bl.a. med input fra Rådet (miljø) i februar og Kommissionens kommende udbyggede cost-benefit analyse for en post-2012 klimainsats.

Regeringen finder det generelt uhensigtsmæssigt at Rådet endosserer nationale analyser.

Punkt 4: Kommissionens meddelelse og rådets konklusioner om at stoppe tabet i biodiversitet i 2010 – og derefter

KOM(2006)216 final

Dok 15028/06 ENV597 AGRI 355 DEVGEN 282 PI 66 FORETS 42 ONU 113

Resume

Formålet med Kommissionens meddelelse er at redegøre for, hvordan Fællesskabet kan leve op til Stats- og regeringsledernes mål fra 2001 om at stoppe tabet i biodiversitet i EU i 2010 samt den senere globale tilslutning til det globale mål om en betydelig reduktion af tabet i biodiversitet globalt i 2010.

Meddelelsen gør først status for implementeringen af EU's Biodiversitetsstrategi og -handlingsplaner og opfylder dermed kravet om en rapport herom til Rådet og Europa-Parlamentet. Dernæst identificeres 10 målsætninger indenfor 4 politikområder med dertil knyttede handlinger samt 4 understøttende foranstaltninger. Handlingerne er samlet i en handlingsplan som i sin helhed fremgår af et annekst til meddelelsen. Handlingsplanen er rettet mod såvel handlinger på fællesskabsniveau som medlemsstatsniveau. Planen er desuden baseret på og støttet af en bred høring af offentlighed og eksperter, bl.a. gennem Kommissionens Biodiversitets ekspertgruppe (BEG) og en interessentkonference i Irland 2004 "The Malahide Message".

Kommissionen gør opmærksom på, at handlingsplanens succes vil afhænge af en effektiv implementering af eksisterende regler samt dialog og partnerskab mellem Kommissionen og medlemslandene. Kommissionen fremhæver, at det er afgørende, at medlemsstaterne understøtter arbejdet med de nødvendige finansielle midler. Handlingsplanen tager også højde for de seneste beslutninger i Biodiversitetskonventionen om 2010-målet og opfattes som et supplement til EU's biodiversitetsstrategi og -handlingsplaner. Medlemsstaterne opfordres til at tilrette deres handlingsplaner under hensyn hertil.

1. Status

Kommissionen sendte den 23. maj 2006 ovennævnte meddelelse til Rådet.

Der er oversendt grundnotat om Kommissionens meddelelse til FMPU og FEU den 26. juni 2006.

På Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 20. og 21. november 2006 var der en politisk drøftelse af de fiskeri- og landbrugspolitiske aspekter af Kommissionens meddelelse. Folketingets Europaudvalg blev orienteret om drøftelsen med samlenotat af 9. november 2006 og fik forelagt sagen på samråd den 17. november 2006.

På Rådsmøde (miljø) 18. december 2006 ventes at kunne vedtages rådskonklusioner om Kommissionens meddelelse.

2. Formål og indhold

2.1. Meddelelsen

Formålet med Kommissionens meddelelse er at redegøre for, hvordan Fællesskabet kan leve op til Stats- og regeringsledernes mål fra 2001 om at stoppe tabet i biodiversitet i EU i 2010 samt den senere globale tilslutning til det globale mål om en betydelig reduktion af tabet i biodiversitet globalt i 2010.

Meddelelsen gør først status for implementeringen af EU's biodiversitetsstrategi og -handlingsplaner og opfylder dermed kravet om en rapport herom til Rådet og Europa-Parlamentet. Dernæst identificeres 10 målsætninger indenfor 4 politikområder med dertil knyttede handlinger samt 4 understøttende foranstaltninger. Handlingerne er samlet i en handlingsplan som i sin helhed fremgår af et annekst til meddelelsen. Handlingsplanen er rettet mod såvel handlinger på fællesskabsniveau som på medlemsstatsniveau. Planen er desuden baseret på og støttet af en bred høring af offentlighed og eksperter, bl.a. gennem Kommissionens BEG gruppe (Biodiversity Expert Group) og en interessentkonference i Irland 2004 "The Malahide Message".

Status for Fællesskabets biodiversitetsstrategi og -handlingsplaner

Generelt anføres det, at biodiversiteten ikke er ligelig udbredt og at bestemte arter og habitater er mere truede end andre. EU har derfor med Fugle- og Habitatdirektiverne søgt at sikre et netværk af områder med den højeste naturværdi – Natura 2000. Biodiversitet udenfor disse områder er søgt sikret ved særlige naturpolitiske tiltag så som indsats for truede arter eller ved at skabe sammenhæng i Natura 2000-netværket samt ved at integrere biodiversitetsbehov i bl.a. landbrugs- og fiskeripolitikken.

Med Natura 2000 har medlemslandene gjort fremskridt med at beskytte Natura 2000 områderne, der dækker 18 % af EU-15 og 200 af de vigtigste habitater på europæisk plan. De væsentligste problemer omfatter utilstrækkeligt udpegede og beskyttede marine områder, ødelæggelser fra udviklingsaktiviteter og begrænset finansiering.

Beskyttelse af biodiversiteten er et nøglemål i EU's bæredygtighedspolitik, og i miljøpolitikken vurderes indsatsen mod punktforureningen at være en succes, mens den diffuse forurening fortsat giver store problemer med luftbåren eutrofiering. De seneste rammedirektiver og tematiske strategier for vand, luft, hav, jord, byer, pesticider og naturressourcer skulle sikre fremskridt her, når de implementeres.

Landbrugsudviklingen har de seneste årtier resulteret i et væsentligt tab i biodiversiteten. Ifølge Kommissionen har den fælles landbrugspolitik sammen med den generelle udviklingsdynamik i landbrugssektoren virket som en forstærkende faktor på denne udvikling. Senest med EU's seneste CAP-reform fra 2003 og den ny landdistriktsforordning angiver Kommissionen, at der er skabt forudsætninger for en ændring af den negative udvikling både for skov- og landbrugssektoren. Hvorvidt der kan drages fuld fordel af disse foranstaltninger, afhænger dog af gennemførelsen i medlemsstaterne og de midler, der er til rådighed.

Fiskeri og akvakultur i EU har haft en skadelig indflydelse på både kommercielt fangede

fiskebestande og på ikke-målarter og levesteder. Det vurderes, at den seneste fælles fiskeripolitik (CFP) vil reducere disse effekter, når den er fuldt implementeret.

Integrationen af biodiversitet i den regionale og territoriale udviklingspolitik er primært sket gennem Natura-2000 direktiverne og ved VVM-direktivet, som foreskriver brugen af miljøkonsekvensvurderinger i forbindelse med etablering af anlæg og projekter. Herved skal alternative løsninger vurderes med henblik på at reducere de negative effekter af en given aktivitet. Imidlertid er kvaliteten af disse vurderinger ikke altid lige god, og i visse situationer kan det være en fordel at gennemføre miljøkonsekvensvurderinger endnu tidligere i beslutningsprocessen. Det vurderes, at strategiske miljøvurderinger af planer og programmer (SMV) vil afstemme beskyttelses- og udviklingsbehov tidligere i planlægningsprocessen.

Selvom invasive ikke-hjemmehørende arter var et prioriteret område i det 6. Miljøhandlingsprogram udestår fortsat at udvikle en omfattende strategi.

På den internationale arena har EU fokuseret på at styrke Biodiversitets-konventionen og andre biodiversitetsrelaterede konventioner og forfølge disses implementering samt støtte biodiversitet indenfor bistandssamarbejdet. Man har ligeledes fremmet synergien mellem WTO og de Multilaterale aftaler, selvom biodiversitet i den sammenhæng hidtil har opnået begrænset opmærksomhed.

Medlemsstaterne er vigtige donorer til den Globale Miljøfacilitet, GEF. Selvom medlemsstaterne ønsker at støtte biodiversitetsprojekter, har det hidtil kun ført til at 1/100 af den årlige fællesskabs- og medlemsstatsbistand har støttet biodiversitet. Kommissionens nylige meddelelse vedr. udviklingspolitik, ”Policy Coherence for Development” indeholder en ambition om at øremærke fonde til biodiversitetsprojekter og forstærke foranstaltninger til at mainstreame biodiversiteten i udviklingspolitikken.

Effekten af handel med tropisk tømmer er taget op af EU, idet det udestår at håndtere andre handelsrelaterede årsager til afskovning. Der er med EU's aktive medvirken i CITES gjort fremskridt, men de globale effekter af et ubæredygtigt produktions- og forbrugsmønster har stadig negative effekter for biodiversiteten.

EU's handlingsplan for 2010 og herefter

Handlingsplanen bygger på ”The Malahide Message” og ovenstående status for EU's biodiversitetspolitik i og udenfor EU. Kommissionen gør opmærksom på, at handlingsplanens succes vil afhænge af dialog og partnerskab mellem Kommissionen og medlemslandene om en fælles implementering. Handlingsplanen tager også højde for de seneste beslutninger i Biodiversitetskonventionen om 2010-målet og opfattes som et supplement til EU's biodiversitetsstrategi og handlingsplaner. Medlemsstaterne opfordres til at tilrette deres handlingsplaner under hensyn hertil.

Politikområde 1: Biodiversitet i EU

Målsætning 1: at sikre EU's mest betydningsfulde habitater og arter.

Det kræver en større indsats i medlemslandene at udpege, beskytte og effektivt at forvalte Natura 2000 områder. Det kræver også en styrket indsats at skabe sammenhæng i netværket, hvilket indebærer støtte til nationale, regionale og lokale beskyttede områder. Desuden må forvaltningsplanerne for truede arter videreføres. Endelig bør der fastlægges målsætninger for habitater og arter gældende for EU's oversøiske territorier.

Målsætning 2 og 3: At beskytte biodiversitet og genetablere økosystemtjenester i det brede landskab og i EU's marine miljø

Natura-2000 beskyttelsen og beskyttelsen af truede arter vil ikke være levedygtig på langt sigt uden en bredere indsats for at gøre det terrestriske miljø samt ferskvands- og havmiljøet mere gunstigt for biodiversitet. Hovedindsatsen vil være at optimere anvendelse af den fælles landbrugspolitik (CAP), især ved at forebygge, at der i områder med høj naturværdi forekommer intensiv drift eller at land- og skovbrugsdrift i sådanne områder helt opgives. Indsatsen omfatter desuden støtte til disse områders genetablering samt til at implementere handlingsplanen for skov. En anden hovedindsats vil være at optimere mål under den fælles fiskeripolitik (CFP) særligt for at genetablere fiskebestande og beskytte andre marine arter og endelig vil det være en hovedindsats at fremme implementeringen af direktiver og tematiske strategier af betydning for biodiversiteten.

Målsætning 4: Genetablering af en regional og territorial udvikling forenelig med biodiversitet Det foreslås, at sikre en effektiv brug af VVM og SMV, anvende fællesskabets regionale finansielle midler under hensyn til biodiversiteten og ved at bygge partnerskaber mellem planlæggere, udviklings- og biodiversitetsinteresserede.

Målsætning 5: Reduktion af effekterne af invasive ikke-hjemmehørende arter og ikke-hjemmehørende genotyper

Det foreslås at udvikle en EU strategi herfor inklusiv et ”early warning” system.

Politikområde 2: EU og den globale biodiversitet

Målsætning 6, 7 og 8: styrkelse af den internationale forvaltning af biodiversitet og økosystemtjenester og EU's udviklingsbistand og den internationale handels effekter på biodiversiteten og økosystemtjenester

Det foreslås at sikre synergi mellem EU's ageren i relation til den internationale forvaltning af biodiversitet, EU's udviklingsbistand og –handelspolitik. I relation til bistand foreslås det at øge de finansielle midler, der øremærkes til biodiversitet og ved at integrere biodiversiteten i andre sektorer. I relation til handel foreslås det, at der for handel med tropisk træ må fastsættes mål vedr. den tropiske afskovning inklusiv handel med varer, der forårsager afskovning. En hurtig implementering af FLEGT kan være et vigtigt bidrag hertil. Endelig må biodiversiteten i de oversøiske territorier af EU, som er biodiversitetsrige, sikres.

Politikområde 3: Biodiversitet og klimaændringer

Målsætning 9: At støtte biodiversitetens tilpasning til klimaændringerne

Det foreslås at beskytte biodiversiteten ved at begrænse udslip af drivhusgasser. Det vil desuden være nødvendigt at sikre biodiversiteten med tilpasningsforanstaltninger som følge af temperaturstigninger og ændringer i vandstandene. Det tænkes først og fremmest at ske gennem et sammenhængende Natura 2000 netværk og ved at forebygge og minimere potentielle skader på biodiversiteten forårsaget af klimatilpasning samt ved andre afhjælpende tiltag.

Politikområde 4 Vidensgrundlaget

Målsætning 10: At styrke vidensgrundlaget for beskyttelse og bæredygtig udnyttelse af biodiversiteten i EU og globalt

Det foreslås at styrke den europæiske forskning i det 7. forskningsprogram FP7 og i de nationale forskningsprogrammer. Kommissionen vil etablere en mekanisme for uafhængig forskningsrådgivning, som kan styrke implementering og styrke grundlaget for en politikudvikling. Desuden vil Kommissionen bidrage til Biodiversitetskonventionens overvejelser om evaluering af Millenium Assessment (MA) i 2007 og de løbende diskussioner om at forbedre de internationale mekanismer for videnskabelige ekspertise på biodiversitetsområdet.

Understøttende tiltag

Understøttende tiltag 1: Sikring af tilstrækkelig finansiering

Det er af afgørende betydning, at der er tilstrækkelig finansiering af Natura 2000 og af beskyttelse af biodiversitet udenfor Natura 2000. Det finansielle perspektiv for 2007-13 åbner for muligheder for EU medfinansiering af biodiversitet og Natura 2000 indenfor landsdistriktsprogrammet, struktur- og samhørighedsfondene, Life+ og det 7. europæiske forskningsprogram. Imidlertid er de samlede midler i disse fonde reduceret som følge af den finansielle ramme vedtaget af det Europæiske råd december 2005 og de nationale implementeringsvalg er derfor afgørende for handlingsplanen. Finansiering må ske ved samfinansiering mellem Fællesskabet og medlemslandene indenfor budgetrammerne for 2007-13 samt medlemsstaternes egne ressourcer.

Understøttende tiltag 2: Styrkelse af EU-beslutninger

Kommissionen foreslår, at Biodiversitetsekspertergruppen (BEG) fører tilsyn med implementering af handlingsplanen og sikrer koordination og komplementaritet mellem medlemsstaterne og Fællesskabet. Særligt gennem Biodiversitetsgruppen må der ske en forbedret koordination af Fællesskabets og medlemslandenes nye politikker og budgetter med henblik på at sikre biodiversitetshensyn, forbedre sammenhængen mellem de nationale planer og programmer, som påvirker biodiversiteten og endelig sikre, at regionale og lokale beslutninger er konsistente med de forpligtelser for biodiversiteten, som er truffet på et højere niveau.

Understøttende tiltag 3: Opbygning af partnerskaber

For at opbygge beslutningerne til fremme af 2010 målet må der opbygges progressive partnerskaber mellem regeringer, forskningsmiljøer, naturbeskyttelsesorganisationer og - praktikere, jordejere, den private sektor, den finansielle sektor, undervisningssektoren og medierne. Det kan ske indenfor de eksisterende bestemmelser for landbrugs- og fiskeripolitikken (CAP og CFP) og ved udvikling af helt nye partnerskaber i og udenfor EU.

Understøttende tiltag 4: Opbygning af uddannelse, forståelse og deltagelse

Kommissionen vil udvikle og implementere en kommunikationsstrategi til at støtte handlingsplanen i samklang med IUCN's Countdown2010 initiativ og implementering af Århus konventionen samt relaterede direktiver.

Monitering, evaluering og review

Kommissionen vil årligt rapportere til Rådet og Europaparlamentet, hvor første rapport forventes ved slutningen af 2007. Den anden rapport vil indeholde en midtvejsevaluering i relation til 2010 målene og den fjerde rapport vil foreligge i 2010 og vil vurdere, om EU har opfyldt sine 2010 forpligtelser. Rapporterne vil blive baseret på kvalitative opgørelser af Fællesskabets implementering af handlingsplanen, som fremgår af anneks 1, kvantitative data baseret på headline indikatorer, som er angivet i anneks 2 samt ved anvendelse af et biodiversitetsindeks, som vil blive udviklet som en strukturel indikator i 2007. Evalueringerne vil blive brugt ved evalueringen af det 6. miljøhandlingsprogram, af sektorpolitikker og af budgetforhandlinger for perioden efter 2007-2013.

Langsigtet vision

Endelig vurderer Kommissionen, at et stop i tabet af biodiversitet og en påbegyndelse af en genetablering, vil være vigtige milepæle. Imidlertid vurderes det, at være nødvendigt at se på tiden efter 2010 med henblik på at udvikle en langsigtet vision for biodiversitet. Kommissionen vil igangsætte en debat herom, der må afspejle vores afhængighed af naturen og behovet for at skabe en ny balance mellem udvikling og beskyttelse af naturen

2.2. Rådskonklusioner

Rådet hilser generelt meddelelsen og handlingsplanen velkommen og tilkendegiver, at det i relation til implementeringen er vigtigt at styrke samarbejde og koordination mellem Kommissionen og medlemslandene, og at Kommissionen igangsætter relevante processer og strukturer til dette formål.

Rådet opfordrer Kommissionen og medlemslandene til en forstærket indsats for at færdiggøre Natura-2000 netværket på land og på havet og til at sikre en effektiv forvaltning og finansiering af netværket. Rådet påpeger, at medlemslandenes arealanvendelsesplanlægning (dvs. regional- og lokalplanlægning) er vigtig i den forbindelse. Medlemslandene opfordres til at bruge de muligheder, der er tilvejebragt i landbrugs-, skov- og fiskeripolitikken til at støtte biodiversitetsmålet både i beskyttede områder og i det brede landskab og det marine miljø.

Rådet understreger vigtigheden af at den bedste tilgængelige videnskabelige viden bliver anvendt som basis for beskyttelsesforanstaltninger af EU's vigtige habitater og arter og beder Kommissionen om at igangsætte en videnskabelig revurdering af arterne i Habitat direktivets annek, som bl.a. bygger på rapporter fra medlemslandene til Habitatdirektivet. Rådet anfører, at der er behov for at forstærke indsatsen for den marine biodiversitet for at nå 2010 målet og understreger vigtigheden af at opnå god miljøtilstand for alle marine områder, herunder at yderligere reducere forurening og udledning af næringsstoffer fra landbruget og andre spredte kilder og punktkilder.

Rådet støtter, at der udarbejdes en strategi for invasive ikke-hjemmehørende arter (IAS), hvor Bernkonventionens vejledende principper for IAS inddrages og at der udarbejdes et "early warning"-system i samarbejde med medlemslandene.

Rådet hilser resultaterne af den 8. partskonference i Biodiversitetskonventionen velkommen og finder det vigtigt at afslutte forhandlingerne om et internationalt regelsæt om adgang til genetiske ressourcer og udbyttedeling så tidligt som muligt før 10. partskonference i 2010.

Desuden støtter Rådet, at der under FN's Havretskonvention med Biodiversitetskonventionen i rollen som teknisk og videnskabelig rådgiver i udarbejdes en udmøntende aftale om beskyttelse af biodiversitet i havet. Stop for skadelige fiskerimetoder er efter Rådets opfattelse et vigtigt bidrag til at opfylde 2010-målet, og EU bør have en førende rolle på dette område.

Rådet er tilfreds med genopfyldningen af den globale miljøfacilitet (GEF), som betyder, at GEF får 2.4 milliarder euro til rådighed indtil 2010 og understreger GEFs rolle som den centrale finansielle mekanisme i forhold til at bistå ulandene med at udmønte Biodiversitetskonventionen.

I relation til den internationale handels implikationer for biodiversiteten opfordres Kommissionen til at identificere de væsentligste konsekvenser og til at fremme biodiversitetsintegration i Doharunden under WTO og bidrage til, at konventionen og WTO-regelværket understøtter hinanden.

I forhold til at bekæmpe ulovlig tømmerhugst og dertil knyttet handel bekræfter Rådet, at der er brug for en forstærket indsats indenfor rammerne af allerede vedtagne fællesskabsbeslutninger.

Rådet ønsker, at Kommissionen og medlemsstaterne udvikler et program med prioriterede handlinger i forhold til biodiversitetshensyn i klimatilpasning og anfører desuden, at der er behov for en vurdering af hvilke levesteder og arter, der er mest truede af klimaændringer.

Rådet ønsker en midtvejs - og endelig rapport om fremskridt for implementering af meddelelsen og handlingsplanen og opfordrer til, at rapporteringsforpligtelser i videst muligt omfang baseres på eksisterende rapporteringsforpligtelser. Endelig ser rådet frem til en snarlig afslutning og en anvendelse af SEBI (Streamlining European Biodiversity Indicators) 2010 biodiversitets indikatorerne samt den strukturelle biodiversitetsindikator i relation til indikatorer for bæredygtig udvikling.

3. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

4. konsekvenser for Danmark

Meddelelsen er Kommissionens forslag til initiativer, der skal iværksættes med henblik på at opfylde 2010 målet. Meddelelsen og rådskonklusionerne har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsadministrative konsekvenser for Danmark og påvirker ikke det danske beskyttelsesniveau.

For så vidt angår omfanget af forpligtelser i Natura 2000-direktiverne påvirkes de ikke af meddelelsen eller rådskonklusionerne.

En udmøntning af meddelelsen i bindende retsakter om invasive ikke-hjemmehørende arter samt om adgang til genetiske ressourcer og udbyttedeling kan derimod få statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser. Omfanget af meromkostninger kan ikke vurderes på nuværende tidspunkt. I forbindelse med den eventuelle fremsættelse vil de konkrete forslag blive gjort til genstand for en samfundsøkonomisk analyse.

5. Høring

Forslaget har været sendt i høring den 2. juni til relevante interessenter. Der er modtaget høringssvar fra Dansk Ornitologisk Forening, Det Grønne Kontaktudvalg og Grønlands Hjemmestyre.

DOF anser meddelelsen for at være særdeles visionær og brugbar som grundlag for den videre indsats på EU-niveau. DOF understreger behovet for at indtænke den danske udviklings- og bistandspolitik i den globale indsats for bevarelse af biodiversiteten. De danske myndigheders projekter og danske virksomheders aktiviteter er helt afgørende i denne sammenhæng. Samtidig er det afgørende vigtigt for DOF, at meddelelsen ikke benyttes som undskyldning for at forsinke en stor og effektiv indsats i Danmark allerede nu. Her henvises til Det grønne kontaktudvalgs henvendelse til ministeren om 2010 målet.

Det Grønne Kontaktudvalg, som består af WWF, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Botanisk Forening, Foreningen til Svampekundskabens Fremme, Dyrenes Beskyttelse, Biologiforbundet, DOF, Dansk Entomologisk Forening, Friluftsrådet, Greenpeace, Naturhistorisk Forening for Jylland, Nepenthes, Natur og Ungdom og Dansk Pattedyrforening har fremsendt et fælles oplæg, hvoraf det fremgår, at organisationerne tillægger arbejdet med at nå 2010-målet stor vægt, og at det må betragtes som en hastesag at komme videre, eftersom vi allerede skriver 2006. Organisationerne anbefaler at der arbejdes videre med 18 nationale initiativer, herunder bla. stop for gødskning af § 3 områder, pligt for kommunerne til at pleje og forvalte alle biologisk værdifulde § 3 områder, beskyttelse af en stor del landbrugsarealer med stort naturindhold gennem natur og miljøvenlig landbrugsdrift, landsdækkende feltregistrering af al naturskov, naturnær skovdrift i alle

statens skove og beskyttelse af naturskovearealer også i private skove, øget udbredelse af større planteædere i danske naturområder, naturgenopretning af en række afvandede ådale og kystnære vådområder, en national plan for udvikling af Danmarks natur, der sikrer et fysisk sammenhængende netværk af eksisterende naturarealer som forudsætning for opretholdelse af spredningsmuligheder og levedygtige bestande m.v. Endelig peger organisationer på, at der bør udarbejdes tilsvarende mål for den danske indsats for at nå 2010 målet i Østeuropa og den tredje verden. Grønlands Hjemmestyre har ingen bemærkninger til meddelelsen.

Rammenotatet har været i høring i specialudvalget for miljø, hvilket har givet anledning til svar fra Dansk Landbrug, Dansk Metal, Fagligt Fælles Forbund 3F, Forbrugerrådet og Greenpeace.

Dansk Landbrug finder, at en fælles indsats for at stoppe tilbagegangen i biodiversiteten i EU må ske ud fra en fælles beslutning om finansiering og ikke via uensartet modulation af landbrugsstøtten imellem enkeltlande, som opfattes som konkurrenceforvridende. Med det eksisterende økonomiske råderum mener dansk landbrug, at det er oplagt at understøtte Natura 2000 planlægningen samt EU's vandmiljødirektiver. Reduktion af landbrugets miljøpåvirkning bør fremmes ved at fremme anvendelse af miljøteknologier og fremgang og tilbagegang i den biologiske mangfoldighed bør måles på det overordnede niveau og ikke på enkeltareal. Endelig finder Dansk Landbrug at man bør støtte landbrugets rolle i naturforvaltningen ved at støtte op om det frivillige initiativ, og sikre gode rammer for landmændenes naturlige interesse for at fremme naturindholdet på deres ejendom. For Dansk Metal giver rammenotatet ikke anledning til bemærkninger. Fagligt Fællesforbund 3F støtter, at der arbejdes videre med de 18 nationale initiativer foreslået af Det Grønne Kontaktudvalg, og at de beskæftigede inden for landbrug, skovbrug og naturområder sikres den fornødne uddannelse hvad angår bevarelse af biodiversiteten med henblik på at medvirke til at sikre, at 2010 målet kan nås. Forbrugerrådet tilkendegiver, at det ikke har haft ressourcer til at forholde sig til forslaget. Greenpeace støtter indholdet i brevet fra Det Grønne Kontaktudvalg og fremhæver, at EU ikke opnår det opstillede mål medmindre der sker en alvorlig revurdering af egne miljødestruktive politikker, Greenpeace henviser endvidere til sin pressemeddelelse af 22. maj 2006, hvori organisationen anmoder EU beslutningstagerne om at fremme et retfærdigt handelsregime inklusive øjeblikkelig vedtagelse af EU lovgivning, der forebygger import og salg af tømmer, tømmerprodukter og fisk fra illegale og ubæredygtige kilder. Desuden opfordres EU beslutningstagerne til at anvende økologiske og socialt ansvarlige principper for anvendelse af marine og skovressourcer inklusive en styrkelse af deltagelse af lokale fællesskaber og oprindelige folk og at bidrage til et globalt netværk af beskyttede skovområder i 2010 og marine beskyttede områder i 2012 samt at eliminere subsidier, som skader miljøet og endelig bør der overføres flere ressourcer til beskyttelse af biodiversitet.

Rammenotatet har været drøftet i specialudvalget på møde den 29. november 2006.

Nepenthes tilkendegav, at der efter foreningens opfattelse er sket en sammenblanding af spørgsmålet om regler på EU-niveau eller på FN-niveau (regler under Biodiversitetskonventionen) for så vidt angår den danske holdning til adgang til genetiske ressourcer og udbyttedeling.

Foreningen mener således, at Danmark bør opretholde støtte til et juridisk bindende internationalt regime samt at Danmark bør undersøge mulighederne for at indføre EU-regler om forbud mod udnyttelse af genetiske ressourcer, der er tilegnet eller udført i modstrid med klare adgangsregler i oprindelseslandet. Vedrørende spørgsmålet om ulovlig tømmerhugst tilkendegav foreningen, at Danmark bør arbejde for, at det skrives ind i rådskonklusionerne, at EU efter fremlæggelsen af kommissionens analyse af muligheder for yderligere regulering skal genoverveje mulighederne for at indføre et juridisk bindende instrument, som sikrer mod import af ulovligt tømmer til EU. Desuden vurderer foreningen, at Danmark bør arbejde for, at det skrives ind i rådskonklusionerne, at det bør være målet for FLEGT-ordningen, at der skal indgås aftaler med alle større tømmereksporterende lande. Nepenths har desuden tilkendegivet, at Danmark bør arbejde for, at det på EU-plan besluttes at anvende landdistriktsmidlerne og andre relevante EU-finansieringskilder til at implementere kommissionens meddelelse. Endelig vurderer foreningen ikke, at kommissionens meddelelse er udtryk for en progressiv tilgang, til den udfordring det er at få opfyldt 2010-målet.

Greenpeace tilkendegav støtte til, at Danmark arbejder for en skærpet regulering af ulovlig tømmerhugst og relateret handel. Foreningen tilkendegav desuden støtte til, at Biodiversitetskonventionen får observatørstatus i WTO-organer.

6. Europa Parlamentets udtalelse

Europa Parlamentet har ikke behandlet forslaget.

7. Forhandlingssituationen

Den internationale miljøarbejdsgruppe har haft en første drøftelse af forslaget, som generelt blev positivt modtaget.

På mødet i rådet (landbrug og fiskeri) den 20. – 21. november 2006 havde rådet en generel drøftelse af de fiskeri- og landbrugspolitiske aspekter af biodiversitetsmeddelelsen, hvor det kunne konstateres, at medlemsstaterne generelt ønskede at styrke biodiversiteten. Kommissionen såvel som flere medlemsstater fremhævede blandt andet også de foranstaltninger, der allerede er besluttet som vigtige led i sikringen af biodiversiteten.

8. Dansk holdning

Danmark er enig i, at forringelsen af biodiversiteten skal standses med henblik på at nå dette mål senest i 2010 som fastsat i det sjette miljøhandlingsprogram. Regeringen er enig i, at mål og tiltag i meddelelsen kan bidrage til beskyttelse af biodiversitet og bæredygtighed.

Danmark støtter generelt Kommissionens meddelelse, som er en grundig gennemgang af de mange redskaber og instrumenter til at nå 2010 målet og som samtidig indeholder forsøg på at løse problemet med nedgangen i biodiversiteten ud fra en helhedstankegang.

Danmark lægger vægt på implementeringen af handlingsplanen og integrationen af biodiversitet i EU's andre politikområder, og på det nationale plan er det afgørende for handlingsplanens succes, at

den integreres i alle relevante sektorer. Danmark støtter i den forbindelse, at relevante EU finansieringskilder kan anvendes til at implementere Kommissionens meddelelse.

Danmark støtter, at en eventuel EU-opfølgning på handlingsplanen i form af bindende retsakter gøres til genstand for en samfundsøkonomisk analyse samt at der lægges vægt på anvendelse af omkostningseffektive virkemidler.

Danmark anser Natura 2000 som et vigtigt element i naturbeskyttelsen på EU-niveau før og efter 2010. Danmark støtter, at udpegninger i EU på land såvel som på havet afsluttes på det eksisterende videnskabelige grundlag senest 2008. Herefter kan medlemslandene koncentrere sig om forvaltningen af områderne.

Medlemslandene skal i medfør af habitatdirektivet rapportere om bevaringsstatus for arter og naturtyper første gang i 2007. Rapporten kan give grundlag for foreløbigt at vurdere dels bevaringsstatus for alle arter på direktivets bilag (også udenfor habitatområderne) dels om arter og naturtyper tilstrækkeligt repræsenterede i Natura 2000netværket.

Kommissionens forudsætter, at medlemslandene arbejder for at styrke sammenhængen imellem Natura 2000-områderne (jf. bl.a. habitatdirektivets art 10). Danmark støtter, at også naturområder udenfor Natura 2000-områderne bliver effektivt beskyttet og forvaltet med henblik på at forbedre sammenhængen mellem naturområderne og de vilde dyrearter og plantearters mulighed for at sprede sig i et generelt intensivt udnyttet landskab.

Danmark støtter, at Kommissionen udarbejder en kommunikationsstrategi i overensstemmelse med Biodiversitetskonventionens kommunikations- og undervisningsprogram (CEPA) og IUCN's Countdown 2010 initiativ.

Danmark støtter, at der udarbejdes en EU strategi for invasive ikke-hjemmehørende arter. Danmark støtter, at den konkrete udformning af strategien i form af bindende retsakter gøres til genstand for en samfundsøkonomisk analyse, samt at der lægges vægt på anvendelse af omkostningseffektive virkemidler.

Danmark vil arbejde for, at Kommissionen snarest muligt fremlægger en analyse af mulighederne for yderligere regulering af ulovlig tømmerhugst og relateret handel. Endvidere vil Danmark arbejde for en styrkelse af Kommissionens rådgivning om, hvordan nationale politikker for indkøb af lovligt og bæredygtigt træ kan udformes indenfor rammerne af EU's udbudsdirektiv, med særlig henblik på at fremme en harmoniseret tilgang til definitioner af "lovligt" og "bæredygtigt" træ samt krav til dokumentation herfor.

Danmark støtter også, at EU's internationale forpligtelser imødekommes ved en effektiv udmøntning af Biodiversitetskonventionens beslutninger og ved en styrkelse af synergien mellem Biodiversitetskonventionen og andre internationale aftaler, herunder at konventionen får

observatørstatus i WTO-organer. Danmark støtter, at miljø- og bæredygtighedsspørgsmålet fastholdes som kerneelement i FN's virke og støtter reformer, der styrker det internationale miljøsamarbejde. Danmark støtter endvidere, at miljømål fra Verdenstopmødet kommer til at spille en rolle som supplerende mål til Mål 7 om miljømæssig bæredygtighed inden 2015.

I relation til styrkelse af EU's rolle i relation til den internationale forvaltning af biodiversitet kan Danmark støtte en implementering af Bonn guidelines om adgang til genetiske ressourcer og udbyttedeling. Danmark arbejder endvidere for, at der udvikles et juridisk bindende internationalt regime om adgang til genetiske ressourcer og udbyttedeling, og at der i den forbindelse undersøges muligheder for at udvikle regler om forbud mod udnyttelse af genetiske ressourcer, der er tilegnet eller udført i modstrid med klare adgangsregler i oprindelseslandet. Endelig dansk stillingtagen vil afhænge af den konkrete udarbejdelse af retsakter om adgang til genetiske ressourcer og udbyttedeling og tilhørende samfundsøkonomiske analyse, samt at der anvendes omkostningseffektive virkemidler. Fællesskabet har tiltrådt FAO's internationale traktat for plantegenetiske ressourcer til brug for fødevarer og landbrug. Implementeringen af traktaten er påbegyndt og vil være et væsentligt skridt i sikringen af bæredygtig anvendelse af disse plantegenetiske ressourcer samt rimelig og retfærdig udbyttedeling.

Danmark kan støtte, at Kommissionen i implementeringen af sin meddelelse lægger større vægt på mainstreaming af biodiversitet i sin udviklingspolitik og går ind i en konstruktiv dialog med udviklingslandene om, hvorfor og hvordan biodiversitet bedst prioriteres i deres nationale udviklingsplanlægning og affødte nationale budgetter. Danmark kan endvidere støtte, at strategiske miljøvurderinger mere udstrakt og konsekvent anvendes i programlægningen. Danmark kan derimod ikke støtte oprettelse af en EU-fond med øremærkede bidrag til biodiversitetsprojekter. Det er dansk opfattelse, at administrationen af særlige fonde med øremærkede bidrag ofte går imod god bistandsadministration med oprettelse af parallelle processer, der vanskeliggør harmonisering, koordinering og respekt for udviklingslandenes administrationer og budgetlægning.

Danmark støtter intentionen om at styrke EU-beslutningsprocessen i relation til biodiversitet, og støtter i den forbindelse en snarlig afklaring af Biodiversitetsekspertergruppens rolle.

Danmark støtter generelt rådskonklusionerne.

Punkt 5: Kommissionens forslag til Rådets beslutning om midlertidigt forbud mod brug og salg i Østrig af genetisk modificeret majs (Zea mays L. linje MON810) i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/18/EF.

Kom(2006)509

og

Kommissionens forslag til Rådets beslutning om midlertidigt forbud mod brug og salg i Østrig af genetisk modificeret majs (Zea mays L. linje T25) i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/18/EF.

Kom(2006)510

Resumé

I Kommissionens forslag til Rådsbeslutning pålægges Østrig at ophæve et midlertidigt forbud mod to genmodificerede majslinier, hvor Østrig har anvendt beskyttelsesklausulen jf. dir 2001/18/EF, art 23. Tilsvarende forslag er tidligere blevet fremsat af Kommissionen men blev forkastet af Rådet den 24. juni 2005 med kvalificeret flertal. Danmark var del af flertallet.

Kommissionen har nu genfremsat forslagene. De nye oplysninger, der i den forbindelse er fremkommet fra Østrig kan fortsat ikke fagligt begrunde Østrigs anvendelse af beskyttelses-klausulen i forhold til de to majs-linier.

Imidlertid er der fortsat tvivl om, hvorvidt Kommissionen har behandlet sagen korrekt på grund af uklare overgangsregler mellem det gamle udsætningsdirektiv (90/220/EØF) og det nye direktiv (2001/18/EF).

1. Status

Kommissionen sendte den 9. oktober 2006 de ovennævnte 2 forslag til Rådet.

Forslaget er fremsat under henvisning til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/18/EF om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer og om ophævelse af Rådets direktiv 90/220/EF, særlig art. 23, stk. 2.

I forslagene pålægges Østrig at ophæve et midlertidigt forbud mod to genmodificerede majslinier, hvor Østrig har anvendt beskyttelsesklausulen jf. dir 2001/18/EF, art 23

Forslag til Rådets beslutning om midlertidigt østrigsk forbud mod de to majs-linier har tidligere været fremsat af Kommissionen.

Grundnotat herom blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 25. november 2004.

Sagen blev forelagt Folketingets Europaudvalg den 17. juni 2005 til forhandlingsoplæg.

Forslagene var på dagsordenen for Rådet(miljø) den 24. juni 2005. Danmark stemte imod forslagene. Forslagene blev forkastet af Rådet.

Det forventes, at forslagene kommer på dagsordenen for Rådet (miljø) den 18. december 2006. Forslagene skal ikke behandles af Europa-Parlamentet.

2. Formål og indhold

Formålene med forslagene er, at Rådet træffer beslutning om, at de foranstaltninger som Østrig har truffet til at forbyde brug og salg af de to linier genetisk modificeret majs ikke kan begrundes efter art. 23 i dir. 2001/18/EF og at Østrig skal træffe de nødvendige foranstaltninger til at efterkomme denne beslutning; dvs. ophæve forbudene.

De genetisk modificerede linier Zea mays L. linie MON 810 og linje T25 er ved Kommissionens beslutning i medfør af del C i direktiv 90/220/EØF blevet godkendt til markedsføring og de franske myndigheder har givet tilladelse til markedsføring af disse linier.

I overensstemmelse med art. 16 i dir. 90/220/EØF underrettede Østrig efterfølgende Kommissionen om sin beslutning om midlertidigt at forbyde markedsføringen af de to linier og angav årsagerne hertil.

Dir. 90/220/EØF blev ophævet ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/18/EF om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer og i januar 2004 anmodede Kommissionen Østrig om i lyset af den nye lov ramme at tage sin beskyttelsesklause op til overvejelse og i givet fald at forny anmeldelsen i medfør af dir. 2001/18/EF.

I overensstemmelse med art. 23 i dir 2001/18/EF forelagde Østrig Kommissionen yderligere supplerende oplysninger til støtte for den allerede truffne beskyttelsesklauseforanstaltning.

Den Europæiske Fødevarerikkerhedsorganisation (EFSA), der blev hørt i overensstemmelse med art 28, stk.1 i dir. 2001/18/EF, konkluderede i sin udtalelse af 8. juli 2004 at de af Østrig forelagte oplysninger ikke indeholdt nyt videnskabeligt materiale, der kunne berettige et forbud i Østrig mod de to majs-linier.

Et udkast til en kommissionsbeslutning om at pålægge Østrig at tilbagekalde sin nationale beskyttelsesklause blev derfor forelagt til udtalelse i udvalget i art. 30 i dir. 2001/18/EF, men udvalget afgav ikke udtalelse, hvorfor Kommissionen i henhold til art. 5, stk. 4 i afgørelse 199/468/EF skal forelægge beslutningsforslaget for Rådet.

På sit møde den 24. juni 2005 tilkendegav Rådet(miljø), at det med kvalificeret flertal modsatte Kommissionens forslag. Rådet opfordrede dog Kommissionen i en erklæring til at indhente yderligere oplysninger om de pågældende genetisk modificerede organismer og gøre sig yderligere overvejelser om de østrigske forholdsreglers berettigelse.

Efter at have undersøgt det af Østrig forelagte nye materiale vurderede EFSA i en udtalelse af 29. marts 2006 at der ingen grund var til at tro, at fortsat markedsføring af de to majs-linier kunne skade menneskers og dyrs sundhed eller miljøet.

Under hensyntagen til Rådets erklæring af 24. juni 2005 og efter at have hørt EFSA mener Kommissionen ikke at forslagene bør ændre og genforelægger derfor Rådet sine forslag.

3. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

4. Konsekvenser for Danmark

Forslagene har ingen lovgivningsmæssige, økonomiske eller erhvervsadministrative konsekvenser for Danmark.

Forslagenes påvirker ikke beskyttelsesniveauet i Danmark.

5. Høring

Forslagene er blevet forelagt Danmarks Miljøundersøgelser, Plantedirektoratet og Danmarks Fødevareforskning.

Vedr. de to tidligere forslag til rådsbeslutning udtalte Danmarks Miljøundersøgelser, Plantedirektoratet og Danmarks Fødevareforskning enstemmigt, at de støttede EU's videnskabelige kommitter og Den Europæiske Fødevareautoritet i, at der ikke i nogen af sagerne er præsenteret nye videnskabelige resultater, der giver anledning til revurdering af de risikovurderinger, der førte til godkendelse af GMO-produkterne i EU.

De genfremsatte forslagene er igen blevet forelagt de tre institutioner med henblik på en afklaring af, om de oplysninger, som Østrig efterfølgende har meddelt Kommissionen giver anledning til en ændret vurdering af berettigelsen af Østrigs anvendelse af beskyttelsesklausuler.

Danmarks Miljøundersøgelser, Plantedirektoratet og Danmarks Fødevareforskning har meddelt, at de af Østrig nu fremførte argumenter og oplysninger vedr. miljømæssige risici ved MON810 og T25-majs ikke giver anledning til ændringer i de tre institutioners tidligere fremsendte vurderinger af majsplanterne.

Sagen har været drøftet i EU-specialudvalget for miljøspørgsmål på møde den 29. november 2006, hvor følgende bemærkning fremkom:

Greenpeace oplyste, at organisationen støtter oplægget om at stemme imod Kommissionens forslag, men finder at Danmark bør stemme nej til forslagene med den begrundelse, at der knytter sig en række konkrete problemer til de to GMO'er.

6. Forhandlingssituationen

Forslagene har endnu ikke været drøftet blandt medlemslandene.

7. Regeringens foreløbige generelle holdning.

På rådsmødet den 24. juni 2006 stemte Danmark imod de to forslag til Kommissionsbeslutning om Østrigs brug af beskyttelsesklausulen i forhold til majslinierne MON810 og T25.

Danmarks stillingtagen var begrundet i, at det nye udsætningsdirektiv (2001/18/EF) ikke indeholdt overgangsbestemmelser, der angiver hvorledes fællesskabet skal forholde sig til sager under det gamle udsætningsdirektiv, hvorefter Østrig har påberåbt sig den daværende sikkerhedsklausul i art. 16. Det vurderedes fra dansk side, at det var uklart om Kommissionens fremgangsmåde i forbindelse med overførslen af sagerne fra det gamle udsætningsdirektiv til det nye var korrekt.

Da Kommissionen har valgt at genfremsætte sine forslag til rådsbeslutning uændret er der således ikke grundlag for en ændret dansk holdning, og Danmark bør fortsat stemme imod forslagene.